

Věstník

Asociace muzeí a galerií České republiky

Čím žijí muzea v noci?

aneb

Festival muzejních nocí 2005

4 2005

Úvodník

Již dlouhou řadu let mají po celé Evropě lidé možnost jednou či dvakrát do roka nahlížet do muzeí v naprosto netypický čas a spatřit tam věci, které normálně v muzeích nevidí – a možná netuší, že by zrovna je mohli od muzeí čekat. Nepoučený čtenář se však nemusí lekat, nejedná se o nic nemravného či pobuřujícího. Akce, o nichž je zde řeč, se nazývají různě – muzejní noc, noc muzeí, bílá noc muzeí – a konají se ve Vídni, Berlíně, Paříži, Kodani a v celé řadě dalších měst. Jejich princip je v podstatě všude tentýž – muzejní expozice zůstanou otevřeny do hluboké noci a nejen v samotném muzeu, ale i v jeho okolí muzejníci uspořádají akce, které mají pobavit, a zároveň upozornit na naši práci a její důležitost pro kulturu i společnost.

Až do roku 2004 jsme o těchto akcích pouze slyšeli ze zahraničí a říkali si, že něco takového by se mělo udělat i u nás doma. V červnu 2004 však vypukla pod organizační záštitou Národního muzea a AMG první muzejní noc v Praze. Účastnilo se jí okolo dvaceti kulturních institucí a Praha v tu noc skutečně patřila muzeím, kterým lidé doslova propadli a brali je útokem. K Praze se pak přidalo i několik dalších muzeí v republice jako Moravská galerie v Brně nebo Vlastivědné muzeum v České Lípě.

Úspěch těchto akcí pak v roce 2005 doslova spustil lavinu. K Praze se rozhodlo přidat i Brno a hlásila se i další města i muzea. Původní záměr uspořádat muzejní noc v ČR v jednom termínu se ukázal jako nereálný, a tak vznikla myšlenka Festivalu muzejních nocí, zaštitěným AMG, pod jedním logem a s jednotnou propagací. Vše začalo v Brně 20.5.2005. Následně se v Čechách, na Moravě i ve Slezsku téměř nespalo; více než 100 muzeí po celé republice postupně otevíralo své brány a upoutávalo, bavilo i dojímalo návštěvníky, aby pak celá akce skončila 4. 6. 2005 v Praze, kde muzea v noci přitáhla více než 100.000 návštěvníků.

Odpověď na otázku proč se muzejní noci vlastně pořádají, zní celkem jednoduše – abychom zdůraznili význam muzeí, abychom široké veřejnosti ukázali, že nejsme instituce ponuré a nudné, ale spíše zajímavé, zábavné a atraktivní.

Cílem muzejních nocí je přilákat v netypický čas lidi do našich expozic a výstav, pobavit je a motivovat k další návštěvě i přes rok v normální denní době. Vlastně nic víc za tím není, dá se říci „marketingová akce“. Možná s tím někdo nebude souhlasit, ale to je přesně to, co muzea dnes potřebují. Jsme tu pro veřejnost, smysl naší existence je ve službě veřejnosti, naším cílem není vytváření zisku, ale právě pozornost, kterou nám lidé věnují, ať již návštěvou či jinak. Naplňujeme-li naše poslání, pak roste i náš vliv a podíl na kulturním životě naší republiky. Muzea musí být otevřená a navštěvovaná – a pak budou i významná. Festival muzejních nocí 2005 ukázal, že je nakročeno správným směrem. Nejen někdy až překvapujícím zájmem veřejnosti, ale též ohromující skutečností jak rychle a s jakým nadšením se čeští muzejníci umějí spojit a zorganizovat. Festival valem jsme tak nejen navenek, ale i také sami sobě ukázali, jakou máme kapacitu a možnosti. Možná heslo „V jednotě je síla“ zní trochu ošpaně, ale myslím, že zde je celkem na místě. A kdo je silný, svou si snáz prosadí. Festival muzejních nocí tak nejen přitáhl pozornost na naše budovy, expozice a výstavy, ale též na naši práci, naše potřeby a problémy, které se někdy dosti přehlížejí. O kom se neví, jako by nebyl a o nás se začíná vědět! Jsem přesvědčen, že toto je mnohem lepší a především účinnější cesta, než plané vzdychání, jak jsme na tom tak či onak špatně!

Chtěl bych tak všem kolegům a kolegyním poděkovat za nadšení, se kterým dělají svou práci – neznám jiný obor, kde by to bylo podobné. Ať nám to nadšení vydrží i nadále!

Michal Lukeš

Obsah

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí	str. 3
Zprávy, aktuality, informace	str. 3
Festival muzejních nocí 2005	str. 5
Připravuje se... (semináře, konference)	str. 12
Nové stálé expozice	str. 14
Pozvánky na výstavu	str. 14
Muzejním knihovnám	str. 17
Muzeologie	str. 18
Personálie	str. 19
Volná místa	str. 22

**KALENDÁRIUM kulturních událostí najdete
uprostřed Věstníku**

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 4/2005.

Toto číslo vychází 20. září 2005. Náklad 1000 ks.

Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR
reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

**Vydává AMG s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.**

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,
Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz,
<http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 10. 10. 2005.

Redakční rada: Milena Burdychová, Zbyněk Černý,
Eva Dittertová, Hana Dvořáková, Dagmar Fialová,
Hana Gancarzová, Jana Hutníková, Sylva Městecká,
Luboš Smolík, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce: Petra Medříková.

Návrh obálky a grafická úprava: Anna Komárková.
Fotografie na obálce je z archivu Moravské galerie v Brně.

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí

Zasedání Krajské sekce Pardubického kraje

Zástupci muzeí Pardubického kraje se sešli 24. června 2005 v zasedací místnosti Krajského úřadu v Pardubicích. Na programu jednání byly informace ze zasedání senátu AMG, které přítomným předala předsedkyně sekce. Zároveň je s potěšením seznámila se skutečností, že za člena AMG bylo přijeto další muzeum Pardubického kraje a sice Městské muzeum a galerie v Poličce.

Zprávu předsedkyně dále doplnil ředitel Východočeského muzea v Pardubicích F. Šebek o podrobnosti týkající

se legislativních aktivit exekutivy AMG. V diskusi pak členové sekce hovořili o svých problémech.

Druhá část jednání zástupců muzeí Pardubického kraje byla věnována plnění vládního usnesení týkajícího se Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu. Část muzeí se zapojila do projektu věnovanému prvotnímu výzkumu lidových řemesel a kalendářních obyčejů.

Ilona Vojancová

Komise regionální historie Moravy a Slezska jednala ve Frýdku-Místku

Komise regionální historie Moravy a Slezska se sešla na svém zasedání 20. dubna 2005 ve Frýdku-Místku. Předsedkyně komise informovala o jednáních senátu AMG v letošním roce, další informace o jednání orgánů AMG jsou předávány digitální formou prostřednictvím e-mailové pošty. Nový způsob informovanosti o výstavách a dalších akcích se jeví jako prospěšný, v této souvislosti bylo dohodnuto, že všechna členská muzea pošlou nejpozději do 30. června 2005 své případné nabídky na putovní výstavu pro příští rok. Informace budou shromažďovány u Mgr. J. Mitáčka, který je poskytne všem členům komise v digitální podobě (též prostřednictvím internetové konference – viz níže).

Dále byl přijat návrh zřídit pro komisi internetovou konferenci, která by měla nahradit dosavadní způsob předávání různých žádostí členů komise o informace o sbírkových předmětech, připravovaných výstavách apod. Zprovoznění provede člen výboru pověřený správou internetových stránek Mgr. Buchlovský. Předsedkyně komise vynesla na jednání Senátu AMG připomínku k nedostačující podobě a funkčnosti webových stránek AMG.

Dvoudenní seminář komise ve Slavkově u Brna se uskuteční v týdnu 10.–14. října 2005. Pořadatelské muzeum

preferuje dny 10.–11. října, je však zapotřebí zjistit, zda se v uvedených dnech nebude konat další akce, která by zajímala více členů komise a kolize termínu by zapříčinila nedostatečnou účast.

Program semináře bude rozdělen do několika částí: pracovní – doplňovací volba výboru komise o zástupce Moravskoslezského kraje (navržena Mgr. Ilona Pavelková) a kraje Vysočina (návrh předloží členové komise z kraje Vysočina do 30. 9. 2005), problematika činnosti komise – tato část bude společná pro všechny účastníky; muzeologické – téma moderní výstavní prostředky, další návrhy vítány – tuto část je možno rozdělit dle zájmu účastníků; odborné – členové komise předloží návrhy do 31. 8. 2005 na tematické zaměření odborné části semináře – i tuto část je možno rozdělit dle zájmu účastníků.

Mgr. Sovková informovala o stavu vývoje aplikace programu DEMUS pro zpracování archiválií v muzeích – program je ve stádiu dokončování a v nejbližších měsících bude k dispozici. Další informace se vztahovala k přípravě školení, které uspořádá Vlastivědné muzeum v Olomouci pro muzea z olomouckého regionu k programu DEMUS.

Blanka Rašticová

Zprávy, aktuality, informace

Cesta do Rakous

Již po několikáté uspořádalo s laskavostí sobě vlastní pražské Rakouské kulturní fórum studijní cestu do rakouských muzeí a galerií pro pracovníky našich muzeí a galerií. Koncem června jednoho pondělního rána jsme se sešli v Praze, abychom společně autobusem cestovali po naplánované trase. Bohužel cca po hodině jízdy mezi Příbramí a Pískem měl náš autobus nehodu, kterou zavinil řidič z vedlejší vozovky. Po čtyřhodinovém čekání jsme dostali náhradní autobus a vyrazili směrem na Linec. Bohužel jsme museli vynechat prohlídku křídlového oltáře v Kefermarktu. V Linci nás čekala náročná prohlídka moderního muzea umění LENTOS postaveného na břehu Dunaje. Muzeem nás prováděla zástupkyně ředitelky paní Dr. Elisabeth Nowak-Thaller. Prohlídka moderních, nově postavených budov v za-

hraničí v nás vyvolává chtě nechtě otázky, typu kolik peněz jde do muzeí a galerií v ostatních zemích. A člověk srovnává. Večer jsme našli přístřeší v klášteře augustiniánů ve sv. Floriánu. Po večeři v zinním refektáři klášteře jsem absolvovali večerní až noční prohlídku klášteře.

Druhý den jsme po snídani navštívili hrad Schallaburg, kde nás čekali milí hostitelé pan Dr. Gottfried Stangler, vedoucí odboru kultury Zemského úřadu spolkové země Dolní Rakousy a paní Dagmar Kunert, původem z jižních Čech, která pracuje také na odboru kultury jako vedoucí oddělení zmíněného úřadu. Po přivítání a krátké prohlídce hradu jsme odjeli do Zemského muzea Dolních Rakous do St. Pöltenu. Prohlídka nově otevřeného a nově postaveného muzea v roce 2002 byla úžasná. Nová budova, muzejní

obchod, hodně návštěvníků a hlavně poměrně dost školních výprav, kterým se věnovali buď průvodci muzea či muzejní pedagogové. Viděli jsme živé muzeum. Obědvali jsme na počest pana Mgr. Edmunda Freibauera, prezidenta zemského sněmu, v salonku jídelny zemského úřadu. Po dobrém obědě jsme se přesunuli na radnici do Kremsu, kde nás očekávala paní radní pro evropské záležitosti se skleničkou dobrého bílého vína z kremských městských sklepů. Odpoledne jsme strávili v Kunstmeile v Kremsu. Zde jsme si v doprovodu ředitele galerie prohlédli výstavu ženských portrétů od Augusta Renoira, seznámili se s dílnou zvanou Factory, někteří z nás ještě navštívili Muzeum karikatury nebo artotéku. Večeře a noční procházky po osvětleném městečku zakončily krásné a prospěšné strávený den.

Závěrečný den byl věnován zemské výstavě v Helldenbergu Cesta časem, jejíž součástí byla i výstava Ryzí hrdinové, jejíž základní myšlenkou bylo ukázat proměnu hrdiny od antické mytologie až do současnosti. Velmi zajímavá

byla instalace a doprovodné programy. V části Tajemné rondely jsme nahlédli do všedního dne člověka z mladší doby kamenné. Viděli jsme zájem školní mládeže o aktivní zážitek vyzkoušet si společně s archeology jejich práci, rozdělovat oheň, péct chléb, modelovat a točit na keramickém kruhu, pěstovat byliny apod. Dokonale dotažený servis pro návštěvníky v podobě bistra z doby kamenné neměl chybu.

Na závěr odborné exkurze jsme měli příležitost našim milým hostitelům během závěrečného oběda poděkovat, ráda tak za všechny účastníky činím i na stránkách Věstníku. Především děkujeme za vynikající atmosféru celé exkurze, kterou držel a svým humorem podporoval po celou dobu pan ředitel dr. Walter Persch. Jemu patří velké a upřímné poděkování. Pane řediteli, děkujeme a těšíme se na spolupráci s Rakouským kulturním fórem a především s Vámi osobně.

Eva Dittertová

Lidový nábytek na výstavě MOBITEX 2005

Ve spolupráci Brněnských veletrhů a výstav a. s. a Etnografického ústavu Moravského zemského muzea byla uspořádána v rámci Mezinárodního veletrhu nábytku, bytového textilu a interiérových doplňků MOBITEX ve dnech 16.3.–20. března 2005 výstava Historický nábytek z lidového prostředí. Na projektu a realizaci výstavy se podíleli ing. R. Jurčík (BVV) a dr. Eva Večerková, CSc. (kurátorka sbírky EÚ) s kolektivem svých spolupracovníků. V areálu pavilonu A představil Etnografický ústav výběr zajímavých artefaktů ze sbírky nábytku (téměř 600 kusů), která vznikala od konce 19. století a je průběžně doplňována o nové kusy. Vystavené exponáty dokládaly typy nábytku, které zaplňovaly venkovský interiér v 18.–20. století. V oddílu nábytku k uchování textilu a potravin byla představena výběrová kolekce truhlic, skříní, misníků na ukládání nádobí a potravin, spížních skříněk i tzv. rohovníků či koutnic – závěsných skříněk na uchování písemností a cenných dokladů.

V části o nábytku určeném k sezení a stolování se návštěvníci mohli seznámit se starými typy stolů z počátku 19. století a souborem tzv. selských židlí s různě tvarovanými

mi opěradly, z nábytku ke spaní a odpočinku pak s různými typy lůžek; s postelí s nebesy, jež vznikla v truhlářských dílnách v Mohelně na Třebíčsku, či s přenosným lehátkem z Valašska zvaným prašťák. Na výstavě byly zastoupeny ukázky tradičního mobiliáře z moravských krajů i zajímavé kusy z Čech, např. selské křeslo z Chebska či misník z podhůří Orlických hor. Uplatnily se také exponáty z nábytku 20. století, který je sledován

v programu tvorby nábytkové sbírky; velký zájem lidí např. poutalo stolové vysouvací lůžko pro děti z Brněnska z třicátých let minulého století. Návštěvníci tak mohli vidět nábytek z lidového prostředí v určitém kompletu a mnozí se s ním setkali poprvé. Smyslem výstavy bylo ukázat vybavení vesnického interiéru v konfrontaci s nábytkem dnešní doby, s tvary, styly a trendy v současném nábytkářství. Myšlenka se ukázala jako nosná, což doložil jak živý ohlas návštěvníků, tak zájem pracovníků, kteří se zabývají nábytkovým designem. Národopisné muzeum vstoupilo svými exponáty do nového prostředí, i návštěvníckého, a navázaná spolupráce má výhledy také do budoucna.

Eva Večerková

Městské muzeum ve Svatce

Od května je o další muzeum více – ve Svatce na Českomoravské vrchovině, v Kraji Vysočina bylo otevřeno nové Městské muzeum. Zajímavé je nejen moderní instalací sbírkových předmětů, ale také svým vznikem. V roce 2000, v rámci oslav 650. výročí první zmínky o Svatce, byla vystavena malá sbírka předmětů a fotografií dochovaných z činnosti tzv. Svratecké jizby. O její vznik se v roce 1940 zasloužil pražský nakladatel Bedřich Tuček, který do Svatky přijížděl na „letní byt.“ Předměty, které B. Tuček získal, byly v době druhé světové války vystaveny v Sokolovně, později ve dvou místnostech místní školy. V roce 1959, po smrti B. Tučka, byly předměty v bednách uloženy v sále jedné ze svrateckých restaurací. O předměty se nikdo nestaral a tak, bohužel, se část sbírky ztratila – zejména výrobky místních hrnčičů a sklářů. V souvislosti s přípravami oslav 650. výročí první zmínky o Svatce se ožil zájem i o vybudování muzea. Torzo někdejší sbírky shromážděné B. Tučkem natolik

oslovilo skupinku svrateckých obyvatel, že bylo založeno Občanské sdružení Svratecká jizba, které si vytyčilo cíl rozšířit sbírku a vybudovat muzeum. Již v roce 2002 byla v budově hasičské zbrojnice otevřena prozatímní expozice z nově získaných předmětů. Sbírkový fond muzea byl dále doplňován především díky darům občanů tak, že mohla být dne 21. května 2005 slavnostně otevřena nová expozice v upraveném podkroví hasičské zbrojnice.

Vznikla tak expozice, která vůbec nepřipomíná klasická muzea s vitrínami, ale navozuje dojem „řemeslnické uličky“. Na základě projektu navrženého PhDr. P. Novákem, ředitelem NZM Kačina, zde byly vybudovány jakési kulisy domečků, do kterých byly umístěny jednotlivé dílny i ukázky bydlení. Expozice je zaměřena na období první republiky, návštěvník může nahlížet do dílny klempíře, hrnčiče, ševce, výrobce lyží, kožešníka a kloboučníka. Ale také si může prohlédnout školní třídu, koloniál s trafikou a záložnu.

Všechny vystavené exponáty pocházejí ze Svatky a jejího okolí, většina vystavené sbírky byla získána cíleným sběrem v uplynulých pěti letech. Nic z toho, co návštěvníci mohou nyní obdivovat, by nevzniklo bez obrovského nadšení a úsilí především pana Mgr. Martina Mudrocha, učitele Základní školy ve Svatce a dalších jeho pomocníků. Pochození toto úsilí našlo i u Městského úřadu ve Svatce a také Krajského úřadu Vysočina. Výsledek práce skupinky nadšenců, které se panu Mgr. M. Mudrochovi podařilo kolem

sebe shromáždit, budí zasloužený respekt a obdiv nás, profesionálních muzejních pracovníků. Shromážděný fond sbírkových předmětů je, mimo jiné, cenný i tím, že zahrnuje celé soubory předmětů z jedné konkrétní dílny nebo domácnosti.

Zbývá dodat, že Městské muzeum ve Svatce naleznete poblíž budovy Sokolovny, v červenci a srpnu bude muzeum otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 12 a od 13 do 16 hodin. V ostatních měsících je muzeum otevřeno pouze na vyžádání. Určitě však stojí za návštěvu.

Ilona Vojancová

Automobil Aero 50 Dinamic

V pondělí 8. srpna 2005 za městnanci vysokomýtského muzea a dražkovické firmy Auto „komplet“ přivezli z Českého Dubu do Vysokého Mýta automobil Aero 50 Dinamic s karosérií od vysokomýtské firmy Carrosserie Sodomka. Bylo tak úspěšně završeno několikaměsíční snažení Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě získat do svých sbírek tento unikátní historický vůz.

Vozů Aero 50 Dinamic (nazývaných podle místa nálezu vozu dochovaného v USA též jako „Arizona“) bylo ve vysokomýtské karosárně postaveno v letech 1939 až 1941 pouze sedm kusů, přičemž jeden z nich si „zahrál“ ve filmu Valentin Dobrotivý s Oldřichem Novým v hlavní roli. Tato malá speciální série kabrioletů se zakrytými předními i zadními koly, kapkovitými blatníky a velmi luxusním vybavením interiéru bezesporu patří mezi nejsignifikantnější díla Sodomkovy karosárny a jsou ukázkovým dokladem stylistického mistrovství jejich tvůrce. Dnes je z těchto automobilů známá existence dvou. Jeden byl před časem objeven v USA a renovován, byť ne příliš věrohodně, pro prestižní Blackhawk Collection v Kalifornii. Druhý je od pondělí 8. srpna ve sbírkách Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

Aero roku 1940 (nahore)
a dnes (dole)

Raritě vozu, který byl ve vlastnictví soukromého majitele, odpovídala i jeho cena 1 milion korun. Na tu se podařilo vysokomýtskému muzeu získat dotaci od Ministerstva kultury z programu ISO ve výši 50% požadované částky. Významným přispěvatelem byl dále Pardubický kraj, jakožto zřizovatel muzea, a také Česká spořitelna a.s.

Další, neméně důležitou a neméně finančně náročnou etapou bude renovace automobilu, který je sice dochován v neobvykle kompletním a vzácně původním stavu, ale dlouhá léta uložení v nevyhovujících prostorech se podepsala na jeho vzhledu. A tak teprve po důkladné renovaci, jejíž dobu lze nyní jen těžko odhadnout, budou moci návštěvníci spatřit tento jedinečný skvost vrcholného československého automobilového designu, dokumentující zároveň jednu z nejvýznamnějších kapitol umělecko-průmyslové výroby ve Vysokém Mýtě, ve stálé expozici muzea.

O jednotlivých etapách renovace či dalších podrobných informacích o historii vozů Aero 50 Dinamic se bude moci veřejnost dozvědět prostřednictvím mediálních partnerů akce a na webových stránkách muzea.

Jiří Junek

Téma: Festival muzejních nocí 2005

Muzejní noc 2005 v Rokycanech

Ve výrazném předstihu oproti Festivalu muzejních nocí vyhlášeném Asociací muzeí a galerií, proběhla rokycanská muzejní noc v Muzeu Dr. Bohuslava Horáka ze 4. na 5. března. Rokycanské muzeum se tak vlastně jako první nechalo inspirovat úspěchem Pražské muzejní noci z loňska a stalo se tak jakýmsi „předskokanem“ letošní celorepublikové akce. Myšlenku muzejní noci jsme chápali jako jakousi výzvu či návod, jak oslovit veřejnost něčím novým a zajímavým v podmínkách naší instituce, která funguje jako typické regionální muzeum. Byla to příležitost, jak do muzea dostat nejen stále návštěvníky, ale též jako oslovit veřejnost „nemuzejní“, která k nám nechodí nijak často anebo vůbec. Program noci byl proto záměrně koncipován tak, aby prezentoval jednak muzeum jako celek, jednak aby vyhověl co nejširšímu souboru potenciálních zájemců o akci.

Prohlídka stálých expozic i dvou výstav byla umožněna všem zájemcům téměř neomezeně po celou dobu muzejní noci, a to jak individuálně, tak i organizovaným skupi-

nám s průvodcem. Ve všech případech byli v jednotlivých expozicích i na výstavách k dispozici odborní pracovníci jednotlivých oddělení, aby na požádání podali odborný výklad, pokud možno výklad populární, srozumitelným jazykem. Všude byly k dispozici také doprovodné programy pro děti. Další nepřetržitou akcí byla přehlídka videofilmů. Pouštěly se výhradně regionálně zaměřené dokumenty, které nejsou běžně k vidění. Prezentována tak byla např. pobočka našeho muzea Vodní hamr v Dobřívě, nebo se zájemce mohl seznámit s vývojem železářského průmyslu v regionu (jedna ze specializací našeho muzea), s význačnými přírodními památkami, nebo s regionálními dějinami (rod Gryspachů z Gryspachu).

V expozici venkova probíhalo od 20 do 21 hodin čtení z pověstí z Rokycanska, převážně z díla místního folkloristy Josefa Königsmarka. Celkový dojem byl umocněn prostředím „selské jizby“ a také kostýmem přednášející Mgr. Jany Bělové, která pro tuto příležitost zvolila kompletní slav-

nostní plzeňský kroj. Od 21. do 22. hodiny si návštěvníci mohli v paleontologické expozici poslechnout autorské čtení RNDr. Martina Langa, který přečetl pasáže ze své knihy „Sága černého zlata pod Brdy“. Autor seznámil posluchače i s úryvkem z připravované knihy „Železo přišlo z moře“, věnované geologickým poměrům a výsledkům probíhajícího báňsko-historického výzkumu bývalých významných ložisek železných rud v okolí Klabavy a Ejpovic u Rokycan. Třetím vstupem byla připomínka života a díla nedávno zemřelého lokálního folkloristy a znalce místních dějin Jaroslava Falce z Mirošova.

Další akcí bylo společné malování obrazu akrylovými barvami na plátno. Úkolu se zhostila nejen většina návštěvníků, ale i velká část pracovníků muzea. Svou rukou,

ale i hlavně odbornou radou přispěl malíř a grafik Petr Kůs.

Vyvrcholením programu bylo „půlnoční překvapení“, kdy se publiku představila skupina historického šermu představující Kelty. Kromě ukázek zbraní v akci návštěvníky čekala přednáška o životě a zvycích starých Keltů, resp. Bójů.

Muzejní noc v Rokycanech navštívilo přes sto zájemců. Vzhledem k tomu, že většina z nich vydržela prakticky po celou dobu programu, lze hovořit o tom, že byla prakticky naplněna prostorová kapacita hlavní budovy muzea. Zastoupeny byly všechny věkové skupiny, od dětí i předškolního věku až po seniory, převládaly rodiny s dětmi. Odezva byla veskrze kladná, dá se říci až vřelá a nezaznamenali jsme jediný případ negativní kritiky.

Eva Sýkorová

Chrudimská muzejní noc

Regionální muzeum v Chrudimi jako spolupřadatel Chrudimské muzejní noci s Muzeem loutkářských kultur, bylo tak trochu předskokanem ostatních. Termín konání muzejní noci dne 14. května 2005 byl totiž přizpůsoben vyvrcholení oslav 950. výročí první písemné zmínky o Chrudimi ve dnech 13.–15. 5. 2005. Dlouho jsme v muzeu zvažovali, jakou hodinu a jaký program zvolit, abychom mohli konkurovat dalším akcím ve městě. Vždyť koncert skupiny Olympic na hlavním náměstí i očekávané finále mistrovství světa v ledním hokeji mohli výrazně ovlivnit úspěšnost připraveného programu. Nabídka expozic, prohlídek jindy nepřístupných prostor apod. na náplň takového večera nestačila. Obrátili jsme se proto s návrhem na spolupráci na Základní uměleckou školu v Chrudimi. Dramatický obor připravil představení muzikálu Šprýmař Kacafírek, které se během večera třikrát zopakovalo, v mezičase se promítaly a komentovaly staré filmy o Chrudimi. Byli jsme překvapeni úspěšností akce, naopak euforie z vítězství v hokeji i silné zážitky

z koncertu na náměstí přiváděly do muzea v nočních hodinách další a další návštěvníky. V muzeu bylo jako v úle, v době od půl osmé večer do 1 hodiny po půlnoci jej navštívilo 900 osob.

V současné době zvažujeme pro budoucí léta, zda z této akce vytvořit tradici a zda muzejní noci s programem nahradit celodenní volný vstup s programem u příležitosti Mezinárodního dne muzeí. Je diskutabilní, zda divadelní představení, koncerty a další podobné akce jsou to právě ořechové, co by muzeum mělo návštěvníkům nabízet. Ovšem lidé si žádají akce, pokud možno až atrakci a začínají pokládat prostor muzea i za místo společenského setkávání. Při mimořádném programu i zpřístupnění v nočních hodinách si totiž návštěvníci třeba i mimochodem prohlédli expozice a výstavy a od mnohých jsme i slyšeli, že se do muzea vrátí. Protože vlastně objevili zajímavé věci. Prostě objevili muzeum. A o to také jde.

Milena Burdychová

Muzejní noc v Muzeu města Brna

Dne 20. května 2005 proběhla v Muzeu města Brna, podobně jako v dalších sedmi muzejních institucích brněnského regionu, akce nazvaná Brněnská muzejní noc. Z našich objektů se do ní zapojily dva – hrad Špilberk a Měnišská brána. Třetí objekt, vilu Tugendhat, nebylo možno zapojit z důvodu nutnosti regulované návštěvnosti.

Na Špilberku probíhal program ve třech úrovních. Nejhlouběji do historie byli návštěvníci vtaženi v programu na velkém hradním nádvoří. Zde mohli vidět vojenský tábor z roku 1645, slavné doby, kdy se Brno ubránilo švédským vojskům v rámci třicetileté války. Vojáci v historických kostýmech kromě táborového života předváděli souboje v šermířských scénkách.

Když pak návštěvník sešel do kasemat hradu Špilberk, posunul se v čase do dob Marie Terezie a Josefa II. Uniformy se změnila a proměnilo se i hlavní využití Špilberku. Z rozhodnutí císaře Josefa II. vzniklo na konci 18. století v kasematech centrální vězení pro nejtěžší zločince. I ná-

vštěvníci, kteří už v kasematech byli na klasické prohlídce, byli překvapeni, když zde potkali živé strážce a vězně. Ve vězeňské kuchyni byla možnost ochutnat zelí, které vězňové dostávali pro zlepšení zdravotní kondice, v mučírně prozkoumat nástroje útrpného práva a poučit se o jejich funkci při zasvěceném výkladu mistra profouse. Na stanovišti v hradním příkopu vojáci v historických kostýmech vysvětlovali použití a způsoby nabíjení vystavených dobových zbraní.

Z těchto poněkud pochmurných prostor kasemat, kterým ani zábavné oživení v podání Umělecké agentury REX, nic neubírá na děsivosti a tragičnosti, se diváci rádi vrátili do současnosti. Muzeum města Brna i v letošním roce nabízí mnoho zajímavých expozic a výstav, které byly při muzejní noci všechny návštěvníkům k dispozici. Byli zde přítomni i odborní pracovníci muzea, kteří zvědavým hostům ochotně podávali informace k vystaveným předmětům nebo zobrazované době. Děti se měly možnost seznámit s Dětskou dílnou, kde si mohly řešit

úkoly, skládat kostky, zkoušet šaty a zbraně.

Kulturní zážitek byl umocněn poslechem vážné hudby v podání členů Státní filharmonie Brno v prostorách nově zrekonstruovaného východního křídla hradu. Velmi vyhledávaná byla také rozhledna na hradní věži, kde byli návštěvníci uchvázeni nezvyklým pohledem na osvětlené noční Brno.

Protože byl i hrad Špilberk napojen na speciální linky autobusové dopravy, většina návštěvníků se nespokojila pouze s jedním muzeem, ale pokračovala do dalších institucí a objektů. Zájemcům o nejstarší historii Brna nabízelo Muzeum města Brna také archeologickou expozici v Měniněské bráně. Také tady probíhaly prohlídky v doprovodu odborných pracovníků. Pro děti byl i zde připraven speciální program. V archeologické dětské dílně měli možnost zkusit si práci archeologů při výzku-

mu instalovaného naleziště. Mohly si vyzkoušet např. přípravu mouky na zmotěrce nebo tkaní na tkalcovském stavu. K pobavení návštěvníků sehráli členové studia Dům při experimentální scéně Divadla Husa na provázku hru O králi Svato-plukovi.

Celkově můžeme muzejní noc hodnotit jako velmi úspěšnou s velkým počtem návštěvníků. Jejich počet odhadujeme asi 14 500 lidí. Akci samotnou i program hodnotili pozitivně a neodradily je ani dlouhé fronty, které se během večera u některých atrakcí tvořily. Mezi návštěvníky byli pravidelní zájemci o muzeum a kulturní akce, ale našli se i Brňané, kteří přiznávali, že jsou na Špilberku poprvé a jsou překvapeni, co všechno je zde možné vidět.

Alena Novotná

Jesenická muzejní noc – jaká byla

V pátek 20. května se ve Vlastivědném muzeu Jesenicka konala tzv. Jesenická muzejní noc. Obvykle o tom čase nedobytný objekt jesenické Vodní tvrze, ozářený jen slavnostním osvětlením, zářil tentokrát do noci i svými nečetnými okny a zval kolemjdoucí k návštěvě. Takovou příležitost si nenechalo ujít odhadem 150 návštěvníků akce. Počasí se na poslední chvíli umoudřilo a ještě středně vytrvalý déšť vystřídal sice chladný, ale bezmračný večer. To poněkud komplikovalo první bod programu, kterým byl koncert na nádvoří tvrze. Posluchačům i hudebníkům – vesměs žákům ZUŠ v Jeseníku a jejich učitelům – by přece jen nějaký ten stupeň tepla navíc přidal na spokojenosti. Koncert začal v osm hodin a trval něco málo přes hodinu. Žestové fanfáry z ochozu tvrze v úvodu a na závěr vytvořily celému koncertu majestátní rámeček.

Pak následoval okamžik večera, který poněkud prokřehl návštěvníci netrpělivě očekávali. Muzeum inzerovalo netradiční prohlídku expozic. Každá z expozic měla svého patrona z řad odborných pracovníků muzea a ti byli obklopeni kroužkem dobrovolníků z řad přátel – vznikla tak různorodá pojetí noční návštěvy a překvapení pro návštěvníky. Výstavu obrazů Ivy Hüttnerové doprovodil lehce swingující flétnový soubor žákyň ZUŠ s cylindry na hlavách, přítomní expozice historie se procházela individua v dobových kostýmech, připravená poskytnout odborný výklad, v expozici geologie tančili a zpívali malí permoničci, vedení

zkušeným prospektorem, opět schopným podat odborný výklad.

Nejvíce asi přitahovala čarodějnická scéna ve sklepení, neb atmosféra zde byla vsuktu sugestivní. Za svitu plamenů loučí zde čarovaly hned dvě (s prominutím) staré čarodějnice, obklopené mladým dorostem. Vzduchem létala samá jedovatá slova a také mučící praktiky vyslýchání raně novověkých vyšetřovatelů, čili inkvizitorů, zde byly k vidění i odzkoušení. Návštěvník si mohl se sebou odnést několik zaručených receptů, v nichž se

to hadími ocásky a jinými pochutinami jen hemžilo. Jesenické zkrátka fenomén čarodějnických procesů stále zajímá a přitahuje. Takto se návštěvníci volně potulovali jednotlivými prostorami muzea opět více než hodinu.

Posledním bodem programu bylo vystoupení Šermířského spolku Jeseník zase na nádvoří tvrze. Ani nevědělo, že vystoupením provázal rytíř s jednou nohou v sádře. Výstupy – souboje s různými historickými zbraněmi – se střídaly s tanečními kreacemi orientálních tanečnic, to vše při svitu plamenů z loučí a pochodní. Sluší se poznamenat, že vystoupení bylo gratis v rámci vzájemné spolupráce a rovněž účinkující muzikanti hráli pro potěšení. Vstupné se nevybíralo, takže nula od nuly pošla. Ale o peníze přece vůbec nešlo, důležitější bylo, že se jedni lidé bavili a že k té zábavě druzí lidé přispěli. A že se do toho muzea určitě ještě přijdou podívat za denního světla.

Petr Košacký

Muzejní noc v Šumperku

Myšlenka Festivalu muzejních nocí v muzeích po celé republice se stala pro nás a naše muzeum výzvou k uskutečnění akce, která se nakonec setkala s obrovským nadšením návštěvníků a s pocitem dobře odvedené práce ale i vlastního potěšení pro nás, muzejníky. Rozhodně jsme nečekali velký zájem veřejnosti a spíše se utěšovali, že tato historicky první muzejní noc – 3. června 2005 – bude více méně jen pro naše zaměstnance a známé. Již netradiční osvětlení vstupu muzea historickými svícnými bylo zřejmě velkým lákadlem, celé rodiny pak zavítaly do muzea díky vyhla-

šování výsledků dětské soutěže „Co se mi v muzeu nejvíce líbí“. Téma na první pohled sice poněkud oštělé, ale vystavená zobrazení muzejních exponátů dětmi mateřských a základních škol byla pro všechny, nejen pyšné tatínky a maminky, zábavná i poučná zároveň.

Nejvíce se samozřejmě čekalo od módní přehlídky, která měla představit dobové ošacení od poloviny 18. století až do 80. let 20. století. Ostych a nervozitu manekýn – muzejnic, od ředitelky muzea, odborných pracovníků – etnografky, historičky, dokumentátorky, preparátorky, pracovníky

z výtvarného a informačního oddělení až po muzejní účetní, brzy zahrnala vřelá odezva na předvedené modely a modelky, a to nejen od hojně zastoupených pánských návštěvníků. Na přehlídce jsme totiž předvedli na 70 modelů šatů (včetně svatebních), kostýmů, sukni a halenek, kabátů, čepic i klobouků a téměř 50 kusů dámského spodního prádla, které samozřejmě vyvolalo největší ohlas. Hodinu a půl trvající přehlídka dopadla skvěle a všechny jsme navnadili na komentované prohlídky stálé muzejní expozice a výstav. Tam jsme překvapili stylovým dobovým oblečením

mem překvapíme příští rok.

Alena Turková

1. muzejní noc v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích

Muzejní noc v Českých Budějovicích se konala 3. června 2005. Záměrem muzea bylo představit především činnost odborných pracovišť, tak jak ji veřejnost nevnímá a ani dosud nezná. Odborní pracovníci muzea zajistili prohlídky expozic Jihočeského muzea s odborným výkladem i multimediální prezentaci nejzajímavějších akcí muzea za posledních deset let. Velký ohlas u návštěvníků měl mj. stříhový pořad z pochodu pořádaného u příležitosti Slavností Zlaté stezky, kostýmované pochody soumarských karavan na trasách Passau – Prachatic – Vimperk v letech 1999 – 2004. Oddělení regionální lidové kultury se prezentovalo – ve spolupráci s českobudějovickým boutiquem Mata Hari – módní přehlídkou „Tradice – inspirace stylu aneb od lidového kroje k haute couture“. Záměrem této akce bylo představit roli tradičních materiálů, technik i technologií v dnešní módě i současné módní trendy v kontextu s tradičním oděvem našich předků.

V programu nechyběly tvůrčí dílny pro rodiče s dětmi ani hlasy ptáků v přírodovědné expozici. Scénář muzejní noci časově navazoval v jednotlivých programových blocích, ale současně jsme návštěvníkům ponechali i možnost volby – jít na vycházku k bludnému kameni, vydat se na

cestu do pravěku, či do středověku nebo usednout v barokním sále a zaposlouchat se do swingové hudby 30. a 40. let.

V rámci 1. muzejní noci se také uskutečnilo slavnostní předání certifikátu a makety planetky 10577 Jihčesmuseumu předsedkyní komise pro jména planetek při Mezinárodní astronomické unii Ing. Janou Tichou ředitelkou Jihočeského muzea. Planetku objevil astronom Miloš Tichý na jihočeské Observatoři Klet 2. května 1995, patří mezi tělesa hlavního pásu planetek mezi drahami Marsu a Jupiteru. Kolem Slunce oběhne jednou za 4,15 roku a její průměr je asi 4 kilometry. Planetka je pozoruhodná také tím, že je jednou z mála planetek věnovaných muzeím či galeriím, a to i ve světovém měřítku – mezi dvanácti tisíci pojmenovaných planetek naleznete nanejvýš Louvre, Ermitáž či americký Smithsonian a nově pak Jihočeské muzeum.

Většina návštěvníků se s námi loučila až 4. června po půlnočním překvapení s přáním, aby se muzejní noc co nejdříve opakovala. 1. muzejní noci se zúčastnilo více než 500 návštěvníků, kapacita muzea byla zcela naplněna.

Jaroslava Landová

Zástupy před Hrdličkovým muzeem člověka

Hrdličkovo muzeum člověka UK se letos pražské muzejní noci zúčastnilo poprvé. Na akci se podílela kurátorka muzea Doc. Škvařilová a pět lektorů, doktorandských studentů antropologie FHS UK a PřFUK. Původním záměrem bylo realizovat vždy v celou hodinu v době od 19–23 hodin prohlídky muzea s výkladem. Avšak již půl hodiny před zahájením, se ve Viniční ulici vytvořila dlouhá fronta čítající více než 250 lidí! Během noci tento počet ještě narůstal. Vzhledem k omezeným prostorám muzea jsme museli na vzniklou situaci pružně zareagovat a vytvořit alternativní plán. Jeden z lektorů zaujal místo u vstupních vrat budovy a pouštěl dovnitř skupiny padesáti lidí po patnácti minutách. Zbývajícím vyprávěl o tom, co uvnitř uvidí. Další studentka si vybrala strategické místo ve výklenku na chodbě před muzeem a seznamovala návštěvníky stručně s historií a koncepcí muzea, které je univerzitní sbírkou tvořenou dary od významných českých antropologů a cestovatelů (A. Hrdlička, P. Šebesta, A. V. Frič aj.). Poté se již před zvědavými ná-

vštěvníky otevřely dveře do dvou výstavních místností muzea. Zde se jich ujaly tři lektorky, neúnavně odpovídající na nejrůznější otázky z oboru antropologie a podávající výklad k jednotlivým exponátům (trepanace, frenologie, uměle deformované lebky, evoluce člověka, egyptské mumie apod.). Obě strany – lektorky i návštěvníci – pouze litovaly, že na obšířnější výklad nebyl dostatek času, muselo se dostat na každého. Přesto, že se zájemcům dostalo jen dílčího výkladu, odcházeli spokojeni. Paní kurátorka po celou dobu odpovídala zájemcům na specifické dotazy a vysvětlovala, jakým způsobem je možné objednat si lektorované exkurze.

Mezi návštěvníky převažovaly dvojice nebo skupinky mladých lidí ve věku 20–35 let a rodiče s dětmi. Kvůli velkému zájmu muzeum nechali přístupné o hodinu déle, než jsme plánovali. Zaznamenali jsme 1230 návštěvnických vstupů, což je číslo, které nás mile zaskočilo.

Linda Hroníková, Petra Priorová

Noc v Muzeu Policie ČR

Muzeum Policie ČR se zúčastnilo již prvního ročníku Pražské muzejní noci a setkala se s neočekávaným zájmem návštěvníků. Poučení loňskými zkušenostmi, připravili jsme letos bohatý doprovodný program, který zaujal a potěšil návštěvníky a zároveň přispěl k popularizaci práce české policie. Od devatenácté večerní do první hodiny ranní mohli příchozí shlédnout mimo stálé expozice různé kulturní programy i aktuální výstavy.

V malé výstavní síni to byla ukázka prací fotografa časopisu *Policista* Jiřího Nováka, který soubor nazval *61 a* – dle svého životního jubilea. Výstava *Karel IV., císař římský, král český, věnovaná 650. výročí korunovace Karla IV. na císaře římského*, velmi zaujala zejména díky Ing. Bašemu, který poskytl všem zájemcům vyčerpávající výklad. V nově zpřístupněných prostorách muzea nabídla výstava „Stará Vídeň“ grafiky z 18. a 19. století ze sbírek státního zámku ve Slatiňanech. Všeobecná výstava papírových modelů a vystřihovánek & retrospektiva padesáti ročníků časopisu *ABC* se líbila především dětem, protože mimo získané informace zde mohly sledovat i práci modelářů. Pro dospělé jsme připravili výběr z úspěšné výstavy *Prostituce staré Prahy*, se-

znamující s přístupy k problémům prostituce a s prostředím, které ji utvářelo.

V parku před muzeem předvedly práci s koňmi policistky z jízdního oddělení pořádkového a správního odboru Policie ČR Správy hl. m. Prahy. Na nádvoří zahrál před setměním saxofonový kvartet a žesťový kvintet Hudby Hradní stráže a Policie ČR. Historická skupina Četnická pátrací stanice Praha měla původně připravena dvě vystoupení živých obrazů z historie četnictva a policie, ale zájem byl tak velký,

že představení se během noci mnohokrát opakovalo. Mladí členové stanice slavili veliký úspěch se svým zásahem proti nebezpečnému pachateli.

Návštěvníky jsme průběžně seznamovali s preventivními programy muzea pro děti a mládež, zaměřenými na bezpečnost v silničním provozu a předcházení kriminalitě. Rozdali jsme i množství informačních materiálů, jak zabezpečit své životy a majetek před pachateli trestné činnosti.

Konečný součet návštěvníků v Muzeu Policie ČR se zastavil na čísle 2 541, což převyšuje o více než tisícovku loňskou návštěvnost.

Marie Kúsová

Střípky z muzejních nocí

Muzejní noc v Regionálním Muzeu a Galerii v Jičíně

14. května jsme v 19 hodin otevřeli dveře muzea a za nimi již čekali první nedočkaví návštěvníci. Muzeum i zámek byly nasvíceny svíčkami a vyzdobeny květinami, zpřístupnili jsme mnohé prostory návštěvníkům jindy nedostupné (průchod z muzejní expozice do arkádového nádvoří, renesanční sklepy zámku, nedostavěná věž kostela sv. Jakuba Většího), připraveno bylo i stínové divadlo, muzejní herna plná hlavolamů, poslech varhan z oratoře kostela sv. Jakuba. Jediné mráčky večera byly ty na obloze, které znemožnily pozorování noční oblohy hvězdařským dalekohledem.

Muzejní noc v Regionálním Muzeu a Galerii v Jičíně byla příjemnou a velmi vydařenou akcí, která přilákala velké množství zájemců, vytvořila nám nové přátele a rozšířila celoroční program muzea o možnost setkat se s našimi příznivci v neobyklém nočním čase.

Radana Jakubcová

Módní přehlídka o muzejní noci

K Festivalu muzejních nocí se Masarykovo muzeum v Hodoníně připojilo 20. května 2005 noční prohlídkou zámečku a módní přehlídkou. Prohlídka expozice TGM na zámečku probíhala v půlhodinových intervalech, výstava *Žena, žena, žena* byla návštěvníkům k dispozici během celého večera. Večer pak výrazně zkrášlila módní přehlídka v podání hodonínského modelového agentury MaM MODELS a živé výstupy Josefa Ilčíka a Vlastimila Kratochvíle. Kromě dobového prádla z vlastních fondů a zejména ze sbírek Vlastivědného muzea Kyjov, modelky předvedly kolekce ateliéru Jany Kubínové z Uherského Brodu a dvou spřátelených tvůrkyň ateliérů TRIPO Milotice a Donát Poděbrady.

Středověké vojenské ležení v Kyjově

Vlastivědné muzeum v Kyjově připravilo ve spolupráci s divadelní a kaskadérskou společností Štvančí vystoupení historického šermu. Noční akce v kyjovském muzeu zača-

la 20. května 2005 v 21.00 a končila ve 23.00 hodin. Propojila muzejní budovu s přilehlým nádvořím, kde vyrostlo vojenské ležení, uvnitř kterého probíhaly ukázky bojových her, z nichž nejatraktivnější pro návštěvníka bylo půlhodinové vystoupení gladiátorů. Přestávky mezi jednotlivými vystoupeními si diváci krátili dobovými hrami. Jako kratochvíle byla připravena střelba z luku do slaměného terče, chození na chůdách a středověká hra na věnečky spočívající v chytání kruhů na tyč. Noční osvětlení, hudba a ohňové efekty v rámci vystoupení kaskadérů, poskytl návštěvníkům romantickou podívanou na nádvoří pod hradební zdí. Potěšitelný byl rovněž zájem o noční prohlídku muzejních expozic, kterou si nechal ujít jen málokterý návštěvník Muzejní noci.

– dle zaslaných materiálů

Noc na Hrádku

České muzeum stříbra v Kutné Hoře se připojilo k festivalu Muzejních nocí „Nocí na Hrádku“ 20. května. Na programu byl nejdříve koncert smíšeného pěveckého sboru *Cantica*, který vystoupil s pásmem „*Milostné renesanční písně*“. Od 21 hod byly otevřeny muzejní sály I. prohlídkového okruhu „*Cesta stříbra*“, kde pracovníci muzea vítali návštěvníky v dobových kostýmech. Mimořádně byl zpřístupněn i přednáškový sál s malovaným dřevěným stropem.

Překvapení nám připravil dramaticko-výtvarný kroužek z Hořic, který zavítal na Hrádek přesně o půlnoci v černých kápích se svíčkou v ruce. Mezi hosty jsme často přivítali i rodáky, kteří již nežijí v Kutné Hoře, ale přesto si udělali čas a přišli znovu do svého rodného města. O to větší radost nám udělali.

Kateřina Vobořilová

Blanenský muzejní den a noc

Muzeum Blansko ve spolupráci s úsekem cestovního ruchu Městského úřadu Blansko připravilo na pátek, 20. května 2005, akci nazvanou Blanenský muzejní den a noc.

V podvečer se v Hudebním salonu blanenského zámku uskutečnil křest nové publikace *Blansko 1945–1990 – život města od konce 2. světové války do prvních svobodných voleb v roce 1990*. Křest byl spojen s besedou s autory. Poté byla zahájena výstava historických a současných fotografií, dobových dokumentů a spolkových praporů, nazvaná *Blansko ve století proměn*, která je spojena se zpřístupněním nově rekonstruovaných prostor prvního poschodí severního křídla zámku. V této části památkového objektu návštěvníci mohou spatřit původní renesanční dřevěné stropy, které byly při nákladné rekonstrukci obnoveny.

Blanenský muzejní den a noc vyvrcholil noční prohlídkou prvního poschodí blanenského zámku včetně nově upravených sálů a půdních prostor, přičemž půda doposud nebyla pro veřejnost nikdy zpřístupněna. Noční prohlídku, doplnilo vystoupení skupiny historického šermu Martýří na nádvoří zámku a v historických interiérech, a také výstava loutek z loutkového divadla Radost v Brně, instalovaná v zámeckých půdních prostorách.

Břetislav Bezděk

Muzejní noc novopacká

Městské muzeum Nová Paka uspořádalo muzejní noc 20. května 2005. Obě expozice, přilehlý ateliér i vitrína se zkamenělým stromem – araukaritem, který patří mezi největší v Evropě, byly působivě nasvíceny. V Klenotnici drahých kamenů byla zahájena prohlídka úvodním slovem pracovníka muzea Mgr. Ivo Chocholáče a tancem žáků tanečního oboru zdejší ZUŠ, videoprojekcí byla oživena část skály v přízemí expozice. Svě dokumenty, týkající se kameňů a Nové Paky, prezentoval známý filmový amatér Karel Pokorný. V expozici spiritismu v Podkrkonoší si mohli všichni návštěvníci pod vedením učitele ZUŠ v Nové Pace pana Vojtěcha Jirásko vyzkoušet kresbu obouruč.

Historická expozice v Suchardově domě přivítala své večerní hosty pozoruhodnou expozicí Válkových hraček, vyráběných v období Předmnichovské republiky. Výstava byla doplněna promítáním loutkových filmů. V části muzea, kde je vystaven novopacký betlém, zasvěceně vyprávěl o své práci řezbář František Mühl a ředitel muzea hovořil s návštěvníky o zvláštích Suchardova domu, dalších zajímavostech a o osudech slavných lidí, kteří zde byli.

Muzejní noc měla velice dobrý ohlas, akce měla odezvu i v regionálním tisku a rozhlase. Příjemným překvapením byl počet návštěvníků – expozice navštívilo na 450 lidí, a to v Nové Pace, která má zhruba 9000 obyvatel není málo.

Miloslav Bařina

Chebská muzejní noc

Chebská muzejní noc se konala v sobotu 21. května 2005 a její program společně připravily tři kulturní instituce – Krajské muzeum Cheb, Galerie výtvarného umění v Chebu a Galerie fotografií G4.

Muzejní noc byla slavnostně zahájena na náměstí přímo z oken budovy Krajského muzea Cheb, odkud vycházely uvítací tóny písní trubačů. Na nádvoří Krajského muzea Cheb v průběhu večera dvakrát vystoupila skupina divadelního a historického šermu RECTUS s představením "Valdštejn – od kolébky do hrobu". Ve foyer Galerie výtvarného umění v Chebu proběhly dva koncerty vážné hudby, Galerie fotografií G4 připravila dvojitou (v 20 a 22 hodin) vernisáž fotografií, které si mohli přinést sami návštěvníci. Finále večera obstaral jazzový koncert skupiny Crew Band v Krajském muzeu Cheb, který začal ve 22.30 hodin a trval až do půlnoci. Chebská muzejní noc byla ukončena krátce po půlnoci opět slavnostním troubením z oken budovy Krajského muzea Cheb.

Kromě zmíněného kombinovaného programu v jednotlivých kulturních institucích Chebu byly v Krajském muzeu Cheb připraveny prohlídky expozic komentované studenty gymnázia a možnost občerstvení v Muzejní kavárně.

Denisa Morkesová

Teplická muzejní noc slavila úspěch

Regionální muzeum v Teplicích se do Festivalu muzejních nocí zapojilo 27. května 2005. Zpřístupněny byly v podstatě všechny stálé expozice muzea, ke kterým v průběhu večera přibyla navíc i prohlídka výstavy "...Nezapomeňme... výstava k 60. výročí ukončení II. světové války", která se stala jakýmsi "předkrmem" k prohlídce teplického zámku. Muzejníci se na muzejní noc připravili skutečně důsledně: vypůjčili si z teplického divadla dobové kostýmy a rozdělili si mezi sebe jednotlivé expozice, kde podávali muzeaktivním návštěvníkům vyčerpávající výklad. S největším ohlasem se setkala muzejní knihovna – která umožnila lidem nahlédnout do depozitáře a zámecké knihovny Clary-Aldringenů, tedy do míst, kam se řadový návštěvník muzea nedostane – a samozřejmě také románská krypta na nádvoří zámku, kde byl pro tuto noc vystaven odlitek lebky české královny Judity. Středověkou atmosféru na nádvoří zámku navozovala renesanční hudba se zpěvy v podání studentů Konzervatoře v Teplicích.

1. teplická muzejní noc se shledala s nečekaně velkým zájmem veřejnosti. V průběhu čtyř hodin muzeum navštívilo na 700 platících návštěvníků, a tak skupiny cca po 30 lidech proudily expozicemi muzea de facto nepřetržitě. Velký zájem veřejnosti byl pravděpodobně způsoben také dobrou propagací akce, která byla součástí kampaně spojené s oslavami 851. zahájení lázeňské sezóny v Teplicích.

V příštím roce hodláme na 1. teplickou muzejní noc navázat. Kromě prostor teplického zámku, bychom ale chtěli připravit večerní program i v pobočkách teplického muzea, v Muzeu v Krupce a Archeologickém depozitáři v Teplicích - Sobědruhách.

Jitka Bažantová

Noční jízda hornickým vláčkem

Hornické muzeum Příbram v rámci festivalu připravilo pro své návštěvníky v pátek 3. června 2005 od 18 do 24 hodin noční jízdu hornickým vláčkem v areálu dolu Anna na Březových Horách, a to za symbolické vstupné 5 Kč. Návštěvníci se během večera setkali s permoniky, patronem horníků sv. Prokopem i s čertem, mohli si vyzkoušet rubání a nakládání rudy v podzemí historické štolý za dohledu horníka v dobovém oděvu. Akce přilákala stovky návštěvníků, s ohledem na omezenou kapacitu důlního vláčku do podzemí stříbrorudných dolů nakonec mohlo sfárat pouze necelých pět set. Překvapivě značnou část návštěvníků tvořily děti, což lze považovat za významný ukazatel nejenom zvyšujícího se zájmu mladé generace o památky obecně, ale i vysokého stupně oblíbenosti významné regionální kulturní instituce – Hornického muzea Příbram.

Roman Abušínov

První berounská muzejní noc

„První berounská muzejní noc“ proběhla v pátek 3. června od 18 do 24 hodin. Na návštěvníky čekal bohatý program. Noc započala v geoparku, kde proběhla scénka mezi vědcem Joachimem Barrantem a bohatým berounským měšťanem Martinem Duslem. Po odehrání scénky už čekala na výpravu její průvodkyně – bílá paní, která prováděla návštěvníky prostorami muzea, kde na ně čekaly nejrůznější oživlé historické postavy. Například v expozici „Berounští měšťané v portrétech 18. a 19. století“ se z úst průvodkyně Věry Čapkové návštěvníci dozvěděli pestré osudy operní pěvkyně Theky Podleské Batkové (1765–1852). V Pamětní síni Jana Preislera výprava zastihla Mistra v pilné práci, v pamětní síni Václava Kalicha pak potkali světoznámého dirigenta. O Českém krasu zasvěceně rozprávěl páter Václav Krolmus (1787–1861), v přízemí Jenštejnského domu podala paní lékárnice působilý výklad o lékárnách a jejich vybavení. V „Geologicko-paleontologické expozici Barrandien“ očekávala výpravu s připravenými geologickými pomůckami muzejní geoložka RNDr. Petra Přidalová, která všechny seznámila s prací geologa v terénu. V expozici „Živá příroda Českého krasu“ hovořil muzejní zoolog, specialista na ornitologii Tomáš Brinke. Výklad byl spojen s ukázkami ptačího zpěvu. Ve výstavních prostorách, kde právě probíhala výstava „Za tajemstvím tetínského podzemí“, čekala návštěvníky jeskyňářka Irena Jančaříková, která všechny seznámila s lezením do propasti pomocí slaňovacích a výstupových prostředků.

Poslední atraktivní zastávkou při cestě nočním muzeem, byla návštěva běžně nepřístupného sklepa středověkého měšťanského domu čp. 88, sousedícího s Jenštejnským domem.

Celkově lze shrnout, že „První berounská muzejní noc“ byla první takto koncipovanou a rozsáhlou akcí v dějinách muzea. Prokázalo se, že muzejníci tvoří výborný tým, který je schopen podnikat i náročné akce. Největším oceněním pro práci všech účastníků byla na berounské poměry hojná návštěvnost muzejní noci.

Irena Jančaříková,
Kamila Garkischová

Pohádková noc na zámku Hradiště

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích připravilo na večer a noc 4. června 2005 program s názvem „Pohádková noc na zámku“. Úderem 19. hodiny byla otevřena zámecká sklepení, kterými až do 21. hodiny provázeli návštěvníky průvodci s odborným výkladem, poté sklepní prostory obsadilo hejno čarodějnic a vědem. Všechny expozice a dlouhodobé výstavy ožily. V kuchyni

Počet návštěvníků při festivalu muzejních nocí ve vybraných muzeích

Beroun	302
Blansko	300
Blovic	800
Brno	45 000
České Budějovice	500
Cheb	300
Hodonín	300
Chrudim	900
Jeseník	150
Jičín	203
Jihlava	465
Kutná Hora	250
Kyjov	300
Nová Paka	450
Lovecko-lesnické muzeum Ohrada	247
Olomouc	1 000
Praha	117 000
Prachatice	250
Prostějov	60
Příbram	500
Rokycany	100
Sokolov	1 250
Šumperk	500
Tachov	200
Teplice	700
Velké Meziříčí	192
Veselí na Moravě	140
Vysoká u Příbrami	2 000

Fotografie z muzejní noci poskytly muzea v Kolíně, Vlašimi a Lužné u Rakovníka

se šilo, uspávalo miminko, jedlo, pilo, vyšívalo a zadělávalo, v prádelně se pralo, přebíral se hrách... V expozici zakladatele muzea Františka Raušara se v živých obrazech zavzpomínalo na staré časy. Měšťanský interiér obsadily ruční práce. Z lidové expozice si návštěvníci odnesli nejen vůni a čerstvě namazaný chléb se sádlem a pažitkou, ale také buchtičky. A ve šlechtickém tmavém salonu si nad vyšíváním popovídaly princezny.

Na celý večer byl připraven také kulturní program. Žáci ZŠ Blovice nastudovali divadelní představení „Pasáček vepřů“ a „Z pohádky do pohádky“. Vystoupily i orientální tanečnice pod vedením Jany Koubkové. Český svaz žen v Blovicích ve spolupráci s muzeem připravil řadu soutěží, jejichž účastníci si odnesli sladkou nebo věcnou odměnu.

Navzdory celodennímu dešti se před večerem rozjasnilo nebe a přišel naprosto neočekávaný počet lidí. Dobrou spolupráci s Českým svazem žen v Blovicích, Základní školou, Českým rybářským svazem v Blovicích a Centrem orientálních tanců proběhla akce, která zanechala ve všech návštěvnících dobrý pocit s přáním konání dalších ročníků Festivalu muzejních nocí. Zájem o akci projevil také média.

Veronika Hnojská

Noční fotografování lokomotiv

25. června 2005 se konalo v muzeu v Lužné u Rakovníka od 21.30 do 23.30 hodin noční fotografování osvětlených parních lokomotiv. Fotografování bylo součástí nejdůležitější akce v tomto roce – Setkání parních lokomotiv – konané v rámci oslav 150. výročí zahájení provozu na první trati Společnosti Buštěhradské dráhy. Účastnilo se celkem 8 provozuschopných parních lokomotiv, které v době svého pravidelného provozu jezdily po bývalých tratích Buštěhradské dráhy. Ze sbírky našeho muzea bylo vybráno 6 strojů a další dva u nás hostovaly. Noční fotografování je vyhledávanou složkou různých oslav, kde se objevují provozní parní lokomotivy. Dá se říct, že v tomto směru vznikl jakýsi předobraz muzejních nocí. Kouzlo nočního fotografování spočívá v tom, že delší expoziční časy fotoaparátů zvláštním způsobem zachytí proudící páru nebo kouř a také osvětlení lokomotiv reflektory dá střídáním ostrého světla a stínu vyniknout technické krásě těchto strojů. V Lužné se v noci fotografovalo letos již pátý rok, mezi téměř dvěma stovkami fotografů jich velké množství bylo z Německa a Rakouska, nechyběli milovníci parní nostalgie z Anglie, Holandska, Polska a Slovenska.

František Kaplan

Připravuje se... (semináře, konference)

14. setkání pracovníků českých, bavorských a saských muzeí v České Lípě

14. setkání muzejních pracovníků z České republiky, Saska a Bavorska je tentokrát zaměřeno na přírodní vědy v muzeích. Setkání se uskuteční díky finanční podpoře MK ČR, Česko-německého fondu budoucnosti, Nadace Hanse Seidela, Libereckého kraje, Vlastivědného muzea a galerie Česká Lípa a AMG ČR.

Organizační pokyny

Místem konání je společenský sál hotelu Olympia, Bulharská 853, Česká Lípa, kde v předsálosti bude probíhat prezence účastníků a výběr účastnického poplatku ve výši 150 Kč. Ubytování je rezervováno v hotelu Kahan v cenové hladině cca 300 Kč na osobu. Ubytování, stravu a dopravu si hradí účastníci individuálně. V programu je plánována exkurze, autobus na exkurzi hradí pořadatel. Všechna jednání včetně exkurze jsou simultánně tlumočena.

Pokyny pro autory příspěvků

Délka referátu maximálně 20 minut, délka diskusního příspěvku do 5 minut. Vybavení sálu – počítačový dataprojektor. Žádáme autory referátů, aby své příspěvky předali v tištěné podobě pořadatelům při prezenci pro simultánní tlumočení.

Program

Středa 5. října 2005

- 12.00–14.00 Příjezd a ubytování účastníků
14.00–15.05 Uvítání
15.05–15.15 přestávka

Úvodní blok přednášek

- 15.15–15.35 RNDr. J. Žalman, MK ČR: Přírodní vědy v muzeích ČR
15.35–16.15 Prof. Dr. Reinhold Leinfelder/Dr. Andreas Kunkel, Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns: Přírodověda v bavorských muzeích: přehled a výzvy
16.15–16.35 Dipl.-Geogr. Jürgen Knauss, Agrar- und Freilichtmuseum Schloss Blankenhain: Zahrady v muzeu ve volné přírodě
16.35–16.45 přestávka

I. Blok: Referáty na téma zoologie obratlovců

Ing. Zdeněk Vitáček, Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě: Přírodovědné expozice v muzeích, zaměřené na prezentaci živočichů

- 17.05–17.10 přesun do muzea
17.10–18.00 Vernisáž botanické výstavy
19.00–21.00 Přijetí představiteli města Česká Lípa

Čtvrtek 6. října 2005

I. Blok: Referáty na téma zoologie obratlovců

- 9.00–9.20 Dr. Martina Kölbl-Ebert, Juramuseum Eichstätt: Balancování mezi didaktikou a muzejním prožitkem: nová koncepce Muzea jury na příkladu sálu archeopteryxe
9.20–9.40 Olaf Zinke, Museum der Westlausitz Kamenz: Uměřený sběr - zoologické sbírky Muzea západní Lužice v Kamenz
9.40–9.50 Diskuse
9.50–10.00 přestávka

II. blok Referáty na téma zoologie bezobratlých

- 10.00–10.20 Mgr. Libor Jůn, Národní muzeum v Praze: Přírodovědné fondy v Archivu NM v Praze
10.20–10.40 Prof. Dr. Willi E. R. Xylander, Staatliches Museums für Naturkunde Görlitz: Giganticky malé není obrovité - prezentace bezobratlých zvířat v přírodovědných výstavách
10.40–11.00 Dr. Matthias Mäuser, Naturkundemuseum Bamberg: Od historického sálu ptáků po multimediální prezentaci: Přírodovědné muzeum Bamberg
11.00–11.10 Diskuse

III. blok Referáty na téma botanika nižších rostlin

- 11.10–11.30 RNDr. Olga Skácelová, PhD., MZM, hydrobiologická laboratoř: "Sinice a řasy ve sbírkách Moravského zemského muzea v Brně".

- 11.30–11.50 Dr. Rudolf Schlatter, Naturkundemuseum Leipzig: Klávesnice přírody - zkušenosti Přírodovědného muzea v Lipsku z projektů k tématu: "Přírodovědné muzeum - bezbariérově"
11.50–12.10 Christa Schlosser M. A., Stadtmuseum im Zehentstadel Nabburg: Cílová skupina děti – nová přírodovědná expozice v městském muzeu v Nabburgu
12.10–12.20 Diskuse
12.20–14.00 Oběd
14.00–18.00 Terénní exkurze
Od 19.00 Společenský večer

Pátek 7. října 2005

IV. blok Referáty na téma botanika vyšších rostlin

- 9.00–9.20 RNDr. Karel Sutory, Moravské zemské muzeum v Brně: Herbářové doklady ve sbírkách českých muzeí, prezentované na internetu
9.20–9.40 Dr. Ronny Rößler, Museum für Naturkunde Chemnitz: Kamenný les v Chemnitz - Živý svět a muzejní prezentace
9.40–10.00 Dr. Eckhard Mönnig, Naturkundemuseum Coburg: Přírodovědné sbírky v Coburgu od 18. století po dnešek
10.00–10.10 Diskuse
10.10–10.20 přestávka

V. blok Referáty na téma geologie

- 10.20–10.40 Doc. RNDr. CSc. KBlO Václav Ziegler, NM Praha: Křída ve sbírkách českých muzeí
10.40–11.00 Dr. Reiner Lobst, Förderverein Schauanlage und Museum der Granitindustrie Häslich (Lausitz/Sachsen): Prachovec a žula - geologický základ hornolužického průmyslu těžby kamene a jeho prezentace v Muzeu těžby žuly v Häslich
11.00–11.20 Dr. Robert Darga, Südostbayerisches Naturkunde- und Mammutmuseum Siegsdorf: 10 let muzejní práce - ohlédnutí a výhled
11.20–11.30 Diskuse
11.30–11.45 Ukončení semináře
11.45–12.40 Oběd

Bližší informace:

Ing. Marta Knauerová, Vlastivědné muzeum a galerie Česká Lípa, e-mail: knauerova@muzeum.clnet.cz;
PhDr. Jan Mohr, Severočeské muzeum Liberec, e-mail: jan.mohr@muzeumlb.cz

Odpovědní lístek (viz s. 13) zasílejte **do 25. září 2005** na adresu: Jana Fridrichová, Vlastivědné muzeum a galerie, Nám. Osvobození 297, 470 34 Česká Lípa
tel. 487 824 145, fax : 487 824 146
E-mail: fridrichova@muzeum.clnet.cz

Kalendárium kulturních událostí

Aš		
Muzeum Aš		
<i>Kouzlo kamenných křížů</i>	do 17.10.2005	
Bělá pod Bezdězem		
Muzeum v Bělé pod Bezdězem		
<i>Povolání knihař</i>	květen - září 2005	
<i>Říčka Bělá v životě města</i>	červen - září 2005	
<i>Jolanta Lysková-Petržilková: Obrazy</i>	září 2005	
Beroun		
Městská galerie Beroun		
<i>Karel Pokorný: Obrazy</i>	září 2005	
<i>Karel Souček: Obrazy</i>	říjen 2005	
Muzeum Českého krasu v Berouně		
<i>Co voda vzala a dala: Exponáty restaurované po povodni</i>	10.8.2005 - 28.2.2006	
Blansko		
Muzeum Blansko		
<i>Kouzlo ručních prací</i>	do února 2006	
<i>Minulý a současný život Romů</i>	16.9. - 7.10.2005	
Blovice		
Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích		
<i>Jindřich Krátký: Obrazy</i>	15.9. - 14.10.2005	
Brandýs nad Labem		
Oblastní muzeum Praha – východ		
<i>Ivana Babáčková, Olga Formánková, Olga Holcová:</i>		
<i>Fotografie</i>	8.9. - 25.9.2005	
<i>Fotosoutěž amatérů „Lidé v Polabí“</i>	30.9. - 6.11.2005	
<i>Spor o Milovice</i>	6.10. - 6.11.2005	
Brno		
Moravská galerie v Brně		
Pražákův palác		
<i>Milena Dopitová: Hruška orální řítní poševní</i>	do 30.10.2005	
<i>Denisa Lehocká</i>	7.9. - 6.11.2005	
<i>Sergej Šaršún-Charchoune: Obrazy, kresby</i>	22.9. - 11.12.2005	
<i>Václav Špála</i>	29.9. - 27.11.2005	
Místodržitelství palác		
<i>Stříbro ve Vídni a habsburské monarchii</i>	26.5. - 2.10.2005	
<i>Nejkrásnější české knihy 2004</i>	9.6. - 25.9.2005	
<i>Michal Cihlář: Se vším všudy</i>	15.9. - 4.12.2005	
<i>Nalezení obrazu: Rukopis a technika maleb 18. století</i>	28.9.2005 - 20.1.2006	
Uměleckoprůmyslové muzeum		
<i>Milan Knížák</i>	23.6. - 9.10.2005	
<i>Peter Finemore: Zenový zahradník</i>	14.7. - 2.10.2005	
Moravské zemské muzeum		
<i>Krásy moravských nerostů</i>	6.4.2005 - do jara 2006	
<i>Tajemný jednorozec</i>	17.5.2005 - 5.11.2005	
<i>Karel Zeman medailér a grafik</i>	15.9.2005 - do ledna 2006	
Etnografický ústav		
<i>Právo na krajinu.!?</i>	7.6. - 17.9.2005	
<i>Love gift - Dar z lásky</i>	od 12.10.2005	
Muzeum města Brna		
<i>Brno v době napoleonských válek</i>	3.6. - 31.12.2005	
<i>Architekt Arnošt Wiesner</i>	15.9. - 13.11.2005	
Muzeum romské kultury		
<i>Černá země - bílý chléb</i>	do 9.10.2005	
<i>Romové v Polsku</i>	9.6. - 30.11.2005	
Brtnice		
Rodný dům Josefa Hoffmanna		
<i>Josef Hoffmann: Nekončící proces</i>	10.7. - 30.10.2005	
Břeclav		
Městské muzeum a galerie		
<i>Co najdete v muzeu</i>	19.5. - 30.9.2005	
<i>Práce absolventů ZŠ Slovácká</i>	září - listopad 2005	
<i>Sdružení břevclavských výtvarníků</i>	od 23.9.2005	
Bučovice		
Muzeum Bučovice		
<i>Ty mrtvý lež a nevstávej</i>	červen - září 2005	
<i>Obrazy Františka Srpa</i>	září - říjen 2005	
Budeč u Zákolan		
Rotunda sv. Petra a Pavla		
<i>Oslavy 110 let Budče</i>	26.6. - 28.9.2005	
Čáslav		
Městské muzeum		
<i>Výstavní síň na pěší zóně</i>		
<i>Reklama nejen na Čáslavsku</i>	5.9. - 2.10.2005	
<i>Galerie</i>		
<i>100 let kočárků - 1880-1980</i>	20.6. - 28.10.2005	
Čelákovice		
Městské muzeum v Čelákovících		
<i>Kameny z okolí i z dalek</i>	25.6. - 25.9.2005	
<i>Rané středověké pohřebiště v Zelenči</i>	25.6. - 6.11.2005	
Česká Lípa		
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě		
<i>Nová archeologická expozice o nejstarší době kamenné (od 2.3.2005)</i>		
<i>Hledání krásy tohoto světa: Itálie</i>	4.9. - 30.9.2005	
<i>Světy pod Pamírem očima Lukáše Hrdličky a Pavla Svobody</i>	7.9. - 6.10.2005	
	9.9. - 9.10.2005	
<i>Jaroslava Perény: Obrazy, krajky</i>	9.9. - 9.10.2005	
<i>Svaté schody</i>		
<i>Foto Lužice</i>	říjen - listopad 2005	
Česká Skalice		
Muzeum Boženy Němcové		
<i>Babičky - ke 150. výročí prvního vydání</i>	25.8. - 2.10.2005	
Textilní muzeum TIBA		
<i>Naděžda Chobotská: Fotografie a básně</i>	květen - říjen 2005	
České Budějovice		
Jihočeské muzeum		
<i>Lidová kultura v Jihočeském regionu</i>	Od 1.4.2005	
<i>Sklo - z díla Jana Gabrhela</i>	25.6.2005 - 31.1.2006	
<i>Tvorba Jiřího Blažka</i>	červenec-prosinec 2005	
<i>Tradiční výstava hub</i>	19.9. - 22.9.2005	
Wortnerův dům AJG		
<i>Vladimír Vašíček: Výběrová retrospektiva</i>	15.9. - 16.10.2005	
<i>Iren Jůzová, Štěpánka Šimlová</i>	21.10. - 4.12.2005	
Český Brod		
Podlipanské muzeum v Českém Brodě		
<i>Nová stálá expozice: Bitva u Lipan a ohlasy husitství ve středních Čechách (od 16.9.2005)</i>		
<i>Antické sklo - Zounekova sbírka</i>	19.7. - 30.10.2005	
<i>Jan Koula - významný český architekt</i>	září-říjen 2005	
Český Krumlov		
Egon Schiele Art Centrum o.p.s.		
<i>Oskar Kokoschka: Grafické práce</i>	Od 30.4.2005	
<i>František Skála: 1987-2005</i>	Od 30.4.2005	
<i>Expresionismus v estonském umění</i>	1.5. - 5.11.2005	
<i>Chun-Sen Yang: Světelná instalace</i>	1.5. - 5.11.2005	
Regionální muzeum v Českém Krumlově		
<i>Obnovená krása</i>	do 31.12.2005	
<i>Piju, piješ, pijeme...</i>	do 31.12.2005	
<i>Náš voják v boji za svobodu a demokracii</i>	do 20.11.2005	
<i>Adalbert Stifter malíř a kreslíř</i>	24.9.2005 - 15.1.2006	
Český Těšín		
Výstavní síň Muzea Těšínska		
<i>Zdeněk Hapala - loutkář, výtvarník, režisér</i>	1.2. - 23.10.2005	
Dačice		
Městské muzeum a galerie		
<i>Dačické baroko ve čtyřech ohlédnutích</i>	25.08. - 30.09.2005	

Dobrošov**Pevnost Dobrošov, národní kulturní památka**

Čs. Armáda doby 1. republiky v miniatuře květen - říjen 2005

Domažlice**Muzeum Chodska v Domažlicích**

Vojtěch Kramer - nejstarší fotograf Domažlic do 31.10.2005

Galerie Bratří Špillarů

Milan Knížák: Obrazy září-říjen 2005

Muzeum Jindřicha Jindřicha

Jaroslav Pistek: Obrazy srpen-září 2005

Bedřich Hanák: Obrazy září-říjen 2005

Dvůr Králové nad Labem**Městské muzeum**

Cesta do pravěku 5.9. - 21.10.2005

Františkovy Lázně**Městské muzeum Františkovy Lázně**

Blanka Bohdanová: Obrazy a grafika 13.7. - 29.9.2005

Frýdek-Místek**Muzeum Beskyd - Frýdecký zámek**

Modely speciálních vozidel 26.6. - 6.11.2005

Eliška Servátková: Obrazy 4.9. - 9.10.2005

Frýdlant**Městské muzeum Frýdlant**

I. Vykypělová, Z. Hrdinová: Obrazy, fotografie září 2005

Výstava Klubu plastik. modelářů říjen 2005

Frýdlant nad Ostravicí**Památník Ferdyše Duší**

Petr Bednář: Jedna z cest 13.8. - 26.9.2005

Havířov**Památník Životické tragédie**

Od plamínku k žárovice 17.2. - 31.12.2005

Výstavní síň Musaion

Baroko na Těšínsku 2.8. - 30.10.2005

Havlíčkův Brod**Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě**

Jan Jůzl a jeho žáci 13.8. - 28.9.2005

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

Jan Jůzl a jeho žáci 13.8. - 28.9.2005

Houby říjen 2005

Umělci a totalita - osudy zavržených umělců v kraji Vysočina říjen 2005

Hlinsko v Čechách**Soubor lidových staveb Vysočina**

Domácká dřevovýroba na Linecku 23.4. - 31.10.2005

A já pořád kdo to tluče... 18.6. - 31.10.2005

Hodonín**Masarykovo muzeum v Hodoníně**

Riyadh Neama: REZ; Ondřej Zavadil: Islámský svět fotografií červenec-září 2005

Plastikové a železniční modelářství do 21.10.2005

Holice v Čechách**Památník dr. Emila Holuba - Africké muzeum**

Setkání přátel dr. Emila Holuba a afrikanistů září 2005

Horní Planá**Rodný domek Adalberta Stiftera**

Stifterův park v Horní Plané duben - říjen 2005

Most mezi lidmi / Zvonková - Glöckelberg duben - říjen 2005

Vítkův Hrádek - symbol vzájemnosti duben - říjen 2005

Adalbert Stifter v překladech duben - říjen 2005

Horní Slavkov**Muzeum Horní Slavkov**

Josef Kroc: Obrazy září-říjen 2005

Hořice**Městské muzeum**

Lví silou, vzletem sokolím... 19.5. - 30.12.2005

Obrazy Vlastislava Doležala 15.9. - 6.11.2005

Synagoga

Hoříčtí židé – slavní, známí, zapomenutí? od 3.9.2005

Hrabyně**Památník II. světové války**

Ostravská operace do 31.10.2005

Modely letadel 2. světové války do 31.10.2005

Zahraniční a domácí odboj za 2. sv. války do 31.10.2005

Hradec Králové**Muzeum východních Čech**

Franta Anýž 1876-1934 do 25.9.2005

Máte na hlavě? do 9.10.2005

Oldřich Bubák: Fotografie do 16.10.2005

Truhla – komoda – skříň do 16.10.2005

Krása železa do 15.1.2006

Na cestě k městu – archeologický výzkum Starého Mýta 15.9.2005 - 31.3.2006

Hranice**Městské muzeum a galerie v Hranicích**

Tváře známé i neznámé... 1.9. - 23.10.2005

Výstavní síň - Synagoga

Architektura bez architektů 8.9. - 23.10.2005

Humpolec**Městské kulturní a informační středisko - Muzeum****dr. Aleše Hrdličky**

Zápalkové nálepky září 2005

Jiří Kristen: Obrazy říjen 2005

Výstavní sál

Zdeněk Jiroušek: Obrazy září 2005

Výstava ZŠ Podhrad říjen 2005

Hustopeče**Městské muzeum a galerie**

Rakouští výtvarníci: Arte 2000 září-říjen 2005

Cheb**Galerie výtvarného umění v Chebu**

Kateřina Piňosová: Výbor z kreseb 9.7. - 30.10.2005

Otakar Nejedlý: Výběr malířského díla 15.9. - 30.10.2005

Chebské muzeum - expoziční budova

Alois John, spisovatel a etnograf 28.6. - 2.10.2005

Muzeum porcelánu Haas & Czjzek

Historický slavkovský porcelán 1.1. - 31.12.2005

Chomutov**Oblastní muzeum**

400 let od vykoupení se Chomutova z poddanství 14.5. - 29.10.2005

Chrast u Chrudimě**Městské muzeum**

Andrea Tachezyová: Práce na papíře 10.9. - 30.10.2005

Chropyně**Zámek Chropyně a Památník Emila Filly**

Osobní hygiena na šlechtických sídlech 28.4. - 30.9.2005

Chrudim**Kabinet ex libris - umělecké sbírky PNP**

Vladimír Suchánek: Grafika a ex libris 1.8. - 31.10.2005

Výstavní sály divadla Karla Pippicha

XI. Trienále ex libris 15.10. - 13.11.2005

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Lampión je divadlo 17.1. - 30.12.2005

Posvícení v Hudlicích 17.1. - 30.12.2005

Šašci a Kašpaři pražské Říše loutek 15.2. - 30.12.2005

Svět loutek na pohlednicích 8.9. - 23.10.2005

Regionální muzeum v Chrudimi

950 let Chrudimě 14.5. - 25.9.2005

- Nejnovější archeologické nálezy 19.9. - 27.11.2005
37.konference archeologie středověku 19.9. - 23.9.2005
- Ivančice**
Muzeum v Ivančicích
Galerie Památníku Alfonse Muchy
Židovské tradice a zvyky;
Historie Židů v Čechách a na Moravě 29.6. - 2.10.2005
- Jablonec nad Nisou**
Muzeum skla a bižuterie
Sklářská osada Kristiánov (1775-2005) červen - září 2005
Galerie Belveder
Akad. sochařka Zdeňka Laštovičková červenec-září 2005
Archeologické nálezy září-listopad 2005
Sklárny Lužických hor září-listopad 2005
- Jablonec nad Orlicí**
Stálá expozice dějin města
Malování na skle září - říjen 2005
- Jablonec v Podještědí**
Pobočka Bredovský letohrádek na Lemberku
Zvířata - Rok vydry květen - říjen 2005
- Jablunkov**
Výstavní síň Muzea Těšínska
Jablunkovské šance 10.5. - 2.10.2005
- Jesenice**
Vlastivědné muzeum
Šálek kávy, hrnek kafe 11.8. - 9.10.2005
- Jeseník**
Vlastivědné muzeum Jesenicka
Hrubý Jeseník - příroda a historie osídlení 1.5. - 1.10.2005
- Jičín**
Regionální muzeum a galerie Jičín
Kapaliny netradičně 2.7. - 25.9.2005
- Jihlava**
Muzeum Vysočiny
Obrazy Jana Rathsama 6.9. - 9.10.2005
Martin Kos: Kresby, grafika 6.9. - 9.10.2005
- Jílové u Prahy**
Regionální muzeum v Jílovém u Prahy
Lidové umění Gudžarátu 23.7. - 2.10.2005
Duhový svět kanafasu 6.8. - 30.10.2005
- Jindřichův Hradec**
Muzeum Jindřichohradecka
Jindřichův Hradec - květen 2005 8.5. - 30.12.2005
Kostel sv. Jana Křtitele s klášteřem minoritů
Nová stálá expozice: Z historie kostela sv. Jana Křtitele, kláštera a špitálu a Galerie jindřichohradeckého církevního umění (od 5.5.2005)
Jindřichohradecký sport včera a dnes 23.6. - 30.12.2005
- Národní muzeum fotografie, o.p.s.**
Jezuitská kolej
Pavel Šticha: Kaktusy saguaro, momentky 10.9. - 16.10.2005
- Kamenice nad Lipou**
Městské muzeum
4. mezinárodní sympozium rytého skla 10.9. - 30.10.2005
- Karlovy Vary**
Karlovarské muzeum - expoziční budova
Vřídlovec tvoří kámen 30.6. - 2.10.2005
Muzeum Zlatý klíč
60. výročí založení 21.9. - 2.10.2005
- Karlštejn**
Muzeum betlémů
Výstava perníkových betlémů listopad 2004 - únor 2006
- Karviná - Fryštát**
Výstavní síň Muzea Těšínska
Jdeme spát 23.8. - 20.11.2005
- Kašperské Hory**
Absolventi ateliéru klasické malby prof. Zdeňka Berana 15.5. - 30.10.2005
- Muzeum Šumavy Kašperské Hory**
Osvětlení a svítidla v průběhu staletí 28.5. - 31.10.2005
- Klatovy**
Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorozce v Klatovech
Šumava Adalberta Stiftera 28.8. - 30.10.2005
Pavel Baňka, Václav Jirásek, Jiří Šigut 4.9. - 30.10.2005
Aldin Popaja: Jajce 4.9. - 30.10.2005
- Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech**
Jindřich Vančura - historiograf královského města Klatovy 13.9. - 4.11.2005
Porcelánové figurky 14.9. - 28.10.2005
Sladké mámení aneb včelařská historie 17.9. - 28.10.2005
- Klenová**
Galerie Klatovy / Klenová
Vilma Vrbová-Kotrbová: Portréty 8.5. - 30.10.2005
Startpoint 2005 a Pavel Ryška, laureát ceny Startpoint 2004 5.8. - 2.10.2005
- Kolín**
Regionální muzeum v Kolíně
Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku
Slavíkovci v našich dějinách 10.9. - 30.10.2005
Historie Královského města Kolína
František Krátký - kolínský fotograf a malíř do 29.9.2005
Funkeho Kolín 1.10. - 6.11.2005
Brandlova 24
Photo Kolín 26.9. - 17.10.2005
- Kouřim**
Muzeum Kouřimska
Sladká tajemství medu - perníkárské formy Jiřího Rücknera 19.7. - 30.10.2005
Ohlasy husitské tradice na Kolínsku a v okolí 1868-1945 6.9. - 13.11.2005
- Muzeum lidových staveb v Kouřimi**
Sladké tajemství medu 10.9. - 30.10.2005
- Kralupy nad Vltavou**
Městské muzeum v Kralupech nad Vltavou
Marian Liška: Modranská figurální majolika září-říjen 2005
- Kravaře u České Lípy**
Expozice lidového bydlení
Ukázka zemědělských strojů a výstava z historie praní prádla červen-září 2005
- Kristiánov**
Památník sklářství v Jizerských horách
Nová stálá expozice: Kristiánov - klíč k srdci Jizerských hor (od června 2005)
- Kroměříž**
Muzeum Kroměřížska, příspěvková organizace
Radek Mihut: zničené Tatry od 15.9.2005
- Kutná Hora**
Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory
Martin Šárovec: Malba 9.9. - 31.10.2005
Vlašský dvůr
Felix Jenewein (1857-1905) 1.7. - 25.9.2005
- České muzeum stříbra**
Magické stříbro 14.7. - 31.10.2005
Kamenný dům
Stará kamenická práce v Kutné Hoře 6.9. - 30.11.2005

Lanškroun**Městské muzeum Lanškroun***Historické motocykly z let 1928-71* 3.9. - 23.10.2005**Galerie Městského muzea***Pavel Dvořáček: Kreslený humor* 3.9. - 23.10.2005**Lány****Muzeum T. G. Masaryka v Lánech***Masarykova vatra* září 2005*T. G. Masaryk a Slovensko* 22.9. - 30.10.2005**Ledeč nad Sázavou****Městské muzeum***Fotografie Jana Pavláška a Jarmily Nedbalové* 8.9. - 30.10.2005**Liberec****Severočeské muzeum v Liberci, příspěvk. org.***Enfiláda 2005 - práce SPŠ stavební* 15.9. - 9.10.2005*Hornictví na Liberecku* 15.9. - 23.10.2005**Lidice****Národní kulturní památka - Památník Lidice***Výstavní síň In Memoriam**Hirošima 1954-2005* 3.8. - 31.12.2005**Lidická galerie***33. ročník mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2005* 2.6. - 30.10.2005**Litoměřice****Oblastní muzeum Litoměřice***Kalendářiky ze sbírek severočeských sběratelů* 23.8. - 2.10.2005**Litomyšl****Regionální muzeum v Litomyšli***Zbraně Divokého západu* 14.5. - 30.10.2005**Litovel****Městské muzeum**

Nová stálá expozice: Litovelská řemesla první poloviny

20. století (únor 2005 - září 2006).

Ořezávátka 17.9. - 17.10.2005**Loket****Muzeum knižní vazby***FOS Sokolov - setkání přes hranice* 17.9. - 16.10.2005**Lomnice nad Popelkou****Městské muzeum a galerie***180 let divadelního spolku J. K. Tyl* červenec-září 2005*Richard Náhlovský: Obrazy* září-říjen 2005**Louny****Oblastní muzeum v Lounech, přísp. organizace***Obyčejné nerosty II* 23.8. - 13.11.2005*O. Čemus: Obrazy* 23.8. - 13.11.2005**Malá Morávka****Muzeum Kapličkovy vrch***Kaple Nejsvětější Trojice**Svět ševce Waltera Gabriela* 7.8. - 2.10.2005**Mariánská Týnice - Kralovice****Muzeum a galerie severního Plzeňska***Viktor Stretti ve sbírkách muzea* září 2005*Pojďme si hrát - dětské hračky* 14.9. - 30.10.2005**Mělník****Regionální muzeum***Krása starého Mělnicka* 6.10. - 6.11.2005**Mikulov****Regionální muzeum***Mixtum compositum: Krajina, která kdysi bývala mořem* září 2005**Milevsko****Milevské muzeum***František Doubek: Cesta kresby* 10.9. - listopad 2005**Mohelnice****Vlastivědné muzeum***Nový objev osady z mladší doby kamenné v Postřelmově* do 30.9.2005*Martin Trefný, Milan Růžek: Kunštátská keramika*

do 30.9.2005

Mladá Boleslav**Muzeum Mladoboleslavska***Antonín Stecker, nezapomenutelný český cestovatel*

5.5. - 30.9.2005

Kámen ze všech pohledů

11.8. - 23.10.2005

Most**Oblastní muzeum v Mostě, přísp. organizace***Stanislav Hanzík: Sochy* od 8.9.2005*Stanislav Pícha: Obrazy* 30.9. - 31.10.2005**Náchod****Regionální muzeum***Fotografie 20005* září 2005*Bohumír Španiel: Obrazy* říjen 2005**Nejdek****Muzeum v Nejdku***Zničené kostely* 15.9. - 20.11.2005**Nepomuk****Městské muzeum a galerie***Dobrodružné prázdniny* 19.8. - 2.10.2005**Netolice****Muzeum JUDr. Otakara Kudrny***Proměny města* 1.5. - 30.9.2005**Nová Paka****Městské muzeum***Suchardův dům**Ondřej Sekora: Ferda mravenec a jeho kamarádi* 1.7. - 19.9.2005**Nové Město na Moravě****Horácká galerie v Novém Městě na Moravě***Jan Samec: Fragmenty kresby* 17.5. - 28.9.2005*Elen Jilemnická: Sochy* 17.6. - 28.9.2005*Karel Haruda: Malba* září - říjen 2005*Zdeněk Šplíchal: Staří Mistři* 18.9. - 30.10.2005**Horácké muzeum***Zápalkové nálepky, krabičky, zapalovače...* září-říjen 2005**Nové Strašecí****Městské muzeum***Zapomenutá Etiopie* 15.9. - 30.10.2005**Nový Jičín****Muzeum Novojičínka***Kouzelný svět panenek* 6.9. - 27.11.2005*Smrtníci v zemi bohů aneb barvy Bali* 15.9. - 20.11.2005**Olomouc***Kresby italského seicenta ze sbírek Vědecké knihovny**v Olomouci* 16.9. - 20.11.2005**Vlastivědné muzeum v Olomouci***Samurajská čest* do 16.10.2005**Opava****Slezské zemské muzeum***Výstavní budova SZM**Albert Ferenc - malíř, grafik, restaurátor* 7.9. - 7.11.2005*Opavské divadlo 1805-2005* od 15.9.2005*Goliáši - nejtěžší brouci* 20.9. - 23.10.2005

- Památník Petra Bezruče**
Albín Brunovský: *Theatrum mundi* od 9.9.2005
- Orlová**
Výstavní síň Muzea Těšínska
Když se řekne archeologie 21.7. - 31.12.2005
- Ostrava**
Ostravské muzeum
Gerhard Trumler: Fotografie českorakouského pomezí 8.9. - 16.10.2005
- Pardubice**
Východočeská galerie v Pardubicích
Stanislav Diviš 14.9. - 27.11.2005
- Východočeské muzeum**
125 let muzea v Pardubicích 16.9.2005 - 5.2.2006
- Paseky nad Jizerou**
Památník zapadlých vlastenců
Móda na přelomu 19.-20. století 16.5.2005 - 21.5.2006
Paseky na starých pohlednicích 21.5.2005 - 21.5.2006
- Petřvald u Karviné**
Technické muzeum
Nová stálá expozice: *Kouzelný svět tramvají (od 1.5.2005)*
Petřvald v proměnách staletí 1.4. - 31.12.2005
- Písek**
Prácheňské muzeum v Písku
6. Bienále kresleného humoru 6.9. - 2.10.2005
Houslový pedagog Otakar Ševčík 8.9. - 2.10.2005
Oldřich Smutný: K osmdesátinám 5.10. - 30.10.2005
Fotografie pěti generací rodiny Šechtů 10.10. - 30.10.2005
Prácheňský regionalista Jaromír Malý říjen 2005
- Plzeň**
Diecézní muzeum v Plzni
O stavbě kláštera v Novém Dvoře 9.6. - 30.9.2005
- Západočeské muzeum v Plzni**
Čekání na zlato - vývoj hokeje v Plzni 8.4.2005 - 2.1.2006
Čarodějnice a ježibaby aneb Přijďte se krásně bát! 15.9. - 16.10.2005
- Národopisné oddělení**
Lidová tvorba západních Čech 9.9. - 11.11.2005
- Police nad Metují**
Muzeum města Police nad Metují
Vývoj a současnost stavebnice Merkur červen - září 2005
- Polička**
Městské muzeum a galerie
Umělecký salon v Poličce září - říjen 2005
- Praha**
České muzeum výtvarných umění
Oldřich Smutný 22.9. - 27.11.2005
Lubomír Jarcovják: Pole 22.9. - 27.11.2005
- Galerie hl. m. Prahy**
Městská knihovna
Česká fotografie 20. století 23.6. - 25.9.2005
Staroměstská radnice 23.6. - 25.9.2005
Filip Kudrnáč 23.6. - 25.9.2005
dům U zlatého prstenu 2.6. - 10.10.2005
The Pope Smokes Dope 2.6. - 10.10.2005
dům U Kamenného zvonu 29.6. - 9.10.2005
Česká fotografie 20. století 29.6. - 9.10.2005
Trojský zámek 9.6. - 30.10.2005
Krásy a tajemství České republiky 9.6. - 30.10.2005
- Muchovo muzeum s.r.o.**
Hergetova cihelna od 29. června 2005
Město K. Franz Kafka a Praha od 29. června 2005
- Muzeum hlavního města Prahy**
expoziční budova
Fragmenty výzdob Prašné brány 29.7. - 25.9.2005
- V zajištění Prahy – Kabinet praženských sbírek Patrika Šimona* 6.9. - 9.10.2005
- Jak se Praha bavila* 20.9.2005 - 28.2.2006
- Muzeum Policie ČR, Praha 2**
Výstava japonských mečů od 6.9.2005
Případ relikviáře svatého Maura od 15.9.2005
Figurama 2005 říjen - listopad 2005
- Národní galerie v Praze**
NG - Klášter sv. Jiří
František Preiss: Odkaz mistra řezbáře 19.8. - 20.11.2005
NG - Šternberský palác; sídlo Sbírký starého umění
Grafické listy podle neapolského malířství 21.6. - 18.9.2005
Francesco Solimena: Faëthon prosí Apollona o zapůjčení slunečního vozu 21.6. - 18.9.2005
- NG - Sběrka mimoevropského umění; Archiv Národní galerie v Praze, Praha 5**
Kunisada - mistr japonského dřevorezu 17.9. - 3.1.2005
NG - Veletržní palác; Sběrka moderního a současného umění a Sběrka umění 19. století, Praha 7
Emil Filla: Práce na papíře červen-září 2005
Grafický kabinet: Kresby Otto Gutfreunda červen-září 2005
Grafický kabinet: František B. Zvěřina červen-září 2005
- Národní muzeum**
Procházka amazonským pralesem 15.7. - 30.9.2005
Dar Jiřiny Paroubkové knihovně NM 13.7. - 30.11.2005
Ivan Hlinka – příběh legendy 18.8. - 30.10.2005
Severjihvýchodzápad: změny klimatu ze všech úhlů pohledu od 15.9.2005
- NM - Historické muzeum - Lobkovický palác**
Salon české scénografie 2005 1.9. - 15.10.2005
- NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur**
Americký klub dam – 140 let 2.6. - 30.10.2005
- NM - České muzeum hudby**
Josef Bohuslav Foerster: Paleta srdce 1.7. - 28.11.2005
- NM - České muzeum hudby - Muzeum Bedřicha Smetany**
Podoby Bedřicha Smetany 3.3.2004 - 31.10.2005
- NM - České muzeum hudby - Muzeum Antonína Dvořáka**
Josef Suk, sběratel 24.5. - 30.12.2005
- Národní technické muzeum, Praha 7**
Průmyslová architektura Fritze Schuppa a Martina Kremmera 20.9. - 23.10.2005
- Inovace – Evoluce – Revoluce: Design Studia Divan* 4.10. - 13.11.2005
- Národní technické muzeum, Praha 7**
Rostlina jako symbol 16.9.2005 - 31.1.2006
Kde se pivo vaří... 27.9.2005 - 31.3.2006
- Památník národního písemnictví**
Ota Pavel do října 2005
Letohrádek Hvězda
Vladimír Holan: Noční hlídka srdce 28.6. - 30.10.2005
- Pedagogické muzeum**
Učebnice a pedagogická literatura konce 18. do pol. 19. st. 8.9. - 30.9.2005
- Poštovní muzeum**
Antonín Odehnal: Znamky a grafika 21.9. - 30.10.2005
- Správa Pražského hradu – přísp. organizace KPR**
Pražský hrad ve fotografii 1856-1900 červen - září 2005
- Mihulka**
Meč Od 11.8.2005
Letohrádek královny Anny
Chad Evans Wyatt: Roma Rosiny 2.9. - 30.10.2005
- Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze**
Česká fotografie 20. století 23.6. - 25.9.2005
Advento - design z Mexika říjen-listopad 2005
Galerie Josefa Sudka
Jan Bartůšek: Fotografie 8.9. - 4.12.2005
- Vojenský historický ústav Praha, Praha 3**
Doteky 2. světové války od 5.5.2005

Židovské muzeum v Praze

Galerie Roberta Guttmanna

Jiří Jílovský: *Pražský malíř a grafik* 7.9. - 6.11.2005
 Vavro Dravec: *Obrazy* od 7.9.2005

Prachatice

Prachatické muzeum

I muži mají své ... Muž a jeho svět 13.9. - 17.11.2005

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově

Skupina A 7 1.9. - 22.9.2005
Tajemný svět lišejníků 1.9. - 23.10.2005
Minerály evropských zemí 1.9. - 30.10.2005
Budova Špalíčku, Úprkova 18
Panovníci českých zemí Jarmily Haldové 8.9. - 9.10.2005

Protivín

Památník města Protivína

Nová stálá expozice: Svět pod mořskou hladinou
 (od 1.6.2005)

Jiří Kolář: *Ze světa zpět do rodného města* 30.7. - 30.9.2005

Předklášteří

Muzeum Brněnska, příspěvková organizace

Podhorácké muzeum

Klára Adamová: *Keramika* 28.5. - 2.10.2005
 Milivoj Husák - *výběr z díla* říjen-listopad 2005

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

Z pohádky do pohádky: výročí B.Němcové a K. J. Erbena
 2.6. - 25.9.2005
 do 27.11.2005

Antonín Pospíšil: *Obrazy a knižní ilustrace* do 27.11.2005

Užití kamene v pravěku 15.9. - 30.11.2005

Moravská ornitologická stanice - přírodovědné oddělení

Antonín Pospíšil: *Z přírody - knižní ilustrace* 5.8. - 27.11.2005

Přerov nad Labem

Polabské národopisné muzeum

Kapličky a zvoničky na Nymbursku 15.5. - 30.10.2005

Z muzejní sbírky ručních prací 15.5. - 30.10.2005

Bednárna

Stará vesnická řemesla a živnosti 15.5. - 30.10.2005

Přeštice

Dům historie Přešticka

Přeštický chrám 1775-2005 22.6. - 10.11.2005

Batikované obrazy Sylvy Máslové-Jägrové 21.9. - 13.11.2005

Příbor

Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda v Příboře

Michael Thonet: *Dřevěný nábytek* 29.6. - 25.9.2005

Střípky železníc 27.7. - 2.10.2005

Příbram

Hornické muzeum Příbram

Pivovary Příbramska 24.5. - 30.10.2005

Poslední Germáni v Čechách 2.8. - 3.10.2005

Pyšely

Pyšelské muzeum

Architektura Pyšel na starých pohlednicích do listopadu 2005

Rakovník

Muzeum T. G. M. Rakovník

Václav Krob: *Obrazy* 1.9. - 2.10.2005

Audebiac – práce umělců z dětmi z děts. domova
 6.10. - 16.10.2005

Amfora – IX. rakovnický fotosalon 18.10. - 30.10.2005

Petrovcova výstavní síň

Včely, včelařství - med, perníky 22.6. - 18.9.2005

Keramické variace 21.9. - 23.10.2005

Galerie Samson-Café

Pavel Sedláček: Obrazy 6.9. - 15.10.2005

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech

100 let otevření muzea 24.9. - 31.12.2005

Roudnice nad Labem

Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem

Prostor a čas 30.6. - 25.9.2005

Roztoky u Prahy

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

Nová stálá expozice: Ateliér Zdenky Braunerové

(od 30.5. 2005)

Sochy a hlína na zámku 26.7. - 23.10.2005

Proměny středočeského venkova I. 3.9. - 20.11.2005

Rožmitál pod Třemšínem

Brdský památník - Městské muzeum

Salon výtvarné fotografie 1.9. - 30.9.2005

Rychnov nad Kněžnou

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad

Kněžnou

Pocta Kupkovi 24.6. - 25.9.2005

Rýmařov

Městské muzeum v Rýmařově

Tomáš Matera 2.9. - 26.9.2005

Jitka Závíčková: Keramika 2.9. - 26.9.2005

Sedlčany

Městské muzeum

Obec Nalžovice v minulosti a současnosti 13.9. - 21.10.2005

Skuteč

Městské muzeum

Příroda Skutečska a její ochrana 2.7. - 30.9.2005

Slaný

Vlastivědné muzeum

Vojevůdci z války proti Napoleonovi 1813 3.9. - 31.10.2005

350 let od příchodu Františkánů do Slaného do 16.10.2005

Soběslav

Blatské muzeum v Soběslavi

Ilona Wernerová: Obrazy do 30.9.2005

Neznámý svět drobných savců 4.8. - 30.9.2005

Výstava hub říjen 2005

Sokolov

Krajské muzeum Sokolov

Jiří Pergl: Fotografie a fotofošny červenec-září 2005

Jiří Vydra: Sochař, malíř, fotograf září-říjen 2005

Petr Rojik: Mineralogie Krušných hor září-prosinec 2005

Jaroslav Macháček: Obrazy říjen-listopad 2005

Sovinec

Hrad Sovinec

Jaroslav Róna: Sochy na hradě 4.6. - 30.9.2005

Stará Huť

Památník Karla Čapka - Strž

Svátek barevného listí září 2005

Stěbořice

Arboretum Nový Dvůr

Umění mezi květy do 30.9.2005

Čínské umění – doteky minulosti do 31.10.2005

Strakonice

Muzeum středního Pootaví

Výstava k Roku stromu 8.9. - 30.10.2005

Pavel Koutek, Jiří Šantoch: Obrazy, grafika do 30.10.2005

Atributy svatých 21.6. - 25.9.2005

Strážnice

Městské muzeum

Krása krojů 26.6. - 25.9.2005

Národní ústav lidové kultury - Muzeum vesnice**jihovýchodní Moravy***Podzim na dědině* 21.9. - 22.9.2005**Sušice****Muzeum Šumavy Sušice***Portréty, grafika, kresby* 9.9. - 30.10.2005**Svitavy****Městské muzeum a galerie***Paperland.cz* 8.8. - 31.10.2005**Šlapanice****Muzeum ve Šlapanicích***Od husího brku k PC* září-listopad 2005**Šumperk****Vlastivědné muzeum Šumperk***Gotika a renesance na Šumpersku* do 6.11. 2005*Komiks 05* 15.9. - 30.10.2005**Tábor****Husitské muzeum****Bechyňská brána***Jan Hus - živý mýtus* srpen-září 2005**Galerie AD 1551***Jindřich Krátký, Ladislav Fládr: Obrazy, sochy* do 25.9.2005**Tachov****Muzeum Českého lesa***Jana Pšzcolková: Obrazy* září 2005*Židovské zvyky a svátky* říjen 2005*Milan Vendi Hůrka a jeho přátelé* říjen 2005**Teplice****Regionální muzeum v Teplicích***Krajinomalba v akvarelech K. Kupky a A. J. Levého*

1.9. - 20.10.2005

Lidové umění Žup Heves dříve a dnes 8.9. - 30.10.2005*Exponát měsíce: Historická fotografie* říjen 2005**Terezín****Památník Terezín, národní kulturní památka****Malá pevnost***Lodní lístek do ráje* do 31.12.2005*Pavel Míka - výtvarná výstava* 18.8. - 30.11.2005**Muzeum ghetta***Jiřina Adamcová - výtvarná výstava* 15.9. - 31.12.2005**Trutnov****Muzeum Podkrkonoší***Hygiena našich předků* 24.6. - 21.9.2005**Třebíč****Muzeum Vysočiny Třebíč***Jan Zahradníček* 28.4. - 9.10.2005*Josef Koutný: Fotografie Vysočiny* 7.6. - 23.10.2005*Krása lastur světových moří* 14.7. - 2.10.2005*Šlechtické stolování u Andrássyů* 20.8. - 30.10.2005**Třebíz****Národopisné muzeum***Kuchařky a kuchařky* 1.5. - 30.9.2005**Třinec****Muzeum Třineckých železáren a města Třince***Doba měst a hradů husitské války* 9.9. - 11.11.2005*Poklady Ivy Hüttnerové* 9.9. - 11.11.2005**Galerie Na schodech***Dagmar Orságová: Obrazy* 9.9. - 11.11.2005**Turnov****Muzeum Českého ráje***Jan Hrubý: Humor kreslený a montovaný* 8.9. - 2.10.2005*Jan Dědina: Obrazy* 10.9. - 30.10.2005*Idar - Oberstein* září 2005*Aleš Rozehnal: Reliéf, obrazy, šperk* říjen 2005**Týn nad Bečvou****Hrad Helfštýn***Šperk na hradě* 9.4. - 23.10.2005**Týn nad Vltavou****Městské muzeum***Jižní Čechy a 2. světová válka* září - říjen 2005*Tremping na Vltavotýnsku* září - říjen 2005**Uherské Hradiště****Slovácké muzeum v Uherském Hradišti***Nejsvětější Trojice* 18.5. - 30.10.2005**Galerie Slováckého muzea***Kamila Ženatá: Obrazy* 6.10.2005 - 1.1.2006*Zdeněk Ttomanek: Obrazy, kresby* 6.10.2005 - 1.1.2006**Uherský Brod****Muzeum Jana Amose Komenského***Muzikantský život Jožky Kratochvíla* 26.8. - 9.10.2005**Úsov****Lovecko-lesnické muzeum***Šamani v Americe a na Sibiři* do 30.9.2005*Halka Koverdynská: Sochy a objekty* do 30.9.2005**Ústí nad Labem****Muzeum města Ústí nad Labem***Kuriozity z muzeí Ústeckého kraje* 9.8. - 24.9.2005*Plavky dolů* 29.9. - 26.11. 2005*Martina Hudcová: Obrazy* 4.10. - 12.11. 2005**Valašské Meziříčí****Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně - pobočka****Valašské Meziříčí***K životnímu jubileu Leszka Wojaczeka* 8.9. - 16.10.2005*J. F. Kovář: Smalty* 15.9. - 30.10.2005**Vamberk****Muzeum krajky Vamberk***Alina Jašková: Tvorba* 1.6. - 31.10.2005**Varnsdorf****Oblastní muzeum Děčín - pobočka Varnsdorf***Dětská výtvarná soutěž 2005* 27.6. - 30.9.2005**Veselí nad Lužnicí****Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí***Josef Záruba: Obrazy a umělecké předměty* září 2005**Veselí nad Moravou****Městské muzeum Veselí nad Moravou***Zbojníci aneb Kapitoly z dějin zbojnictví* 15.8. - 13.11.2005**Vimperk****Muzeum při Správě národního parku a CHKO****Šumava***Svět panenek* 1.5. - 30.10.2005*Ze sbírek muzea* 1.5. - 30.10.2005*Obrazy Bronislava Frühaufa* 2.8. - 30.10.2005**Vlašim****Muzeum Podblanicka***Nová stálá expozice: Zámecké parky (od 29.7.2005)**Z díla vlašimského malíře Richarda Duška* září 2005*Unie výtvarných umělců - obrazy a plastiky* říjen 2005**Vodňany****Městské muzeum a galerie***Jindřiška Víchová: Tapiserie art protis a textilní koláže*

14.8. - 30.9.2005

Infocentrum*Práce studentů ZUŠ Strakonice* 4.7. - 30.9.2005**Vrchlabí****Krkonošské muzeum***Tři historické domy**Vrchlabští skauti - 60. výročí* 12.9. - 6.11.2005

VIII

Vsetín

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně

55 let Hvězdárny ve Vsetíně 21.8. - 16.10.2005

Moravské vltavíny 4.9. - 13.11.2005

Augustin Mervart 3.7. - 25.9.2005

Zámecká věž

Zkamenělá minulost Valašska květen-říjen 2005

Úpadek strašáctví nejen na Moravě květen-říjen 2005

Vysoká u Příbrami

Památník Antonína Dvořáka

Světová interpreti Antonínu Dvořákovi do 31.3.2006

Grafické návrhy studentů SUŠ pro dokument Dvořák na

Vysoké do 30.9.2005

Vysoké Mýto

Regionální muzeum

Fotografie Otakara Homoly 16.9. - 30.9.2005

Rostlé houby 20.9. - 22.9.2005

Litomyšlská brána

Výtvarné práce žáků Speciální školy Svítání v Pardubicích 14.9. - 2.10.2005

Vyškov

Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace

Dálnice - archeologické výzkumy září - říjen 2005

Vlastivědné muzeum

Sokol v Zábřehu a Zábřeh v Severomoravské župě sokolské 14.9. - 3.12.2005

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

Richard Konvička: Retrospektiva 4.10.-20.11.2005

Folklorismy v české architektuře 20.stol. 11.10.-27.11.2005

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Okupace Zlína (1939-1945) 8.9. - 20.11.2005

Když řinčí zbraně 8.9. - 20.11.2005

Fotograf a kameraman Josef Ryšánek 22.9. - 27.11.2005

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Z historie četnictva a policie na Znojmsku (1918 - 1948) září - prosinec 2005

Dům umění

Patrik Biřomský: Grafiky a obrazy 12.7. - 30.9. 2005

Třináctá komnata 5.9. - 7.10. 2005

Fotografie členů Fotoklubu Znojmo 13.10 - 27.11. 2005

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Pavlaína Škávová: Obrazy, plastiky 2.9. - 30.10.2005

Žamberk

Městské muzeum

Umlaufové - malíři portrétů a církevních pláten do 22.9.2005

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka

Evropou za 40 minut - fotografie žateckého cestovatele 26.6. - 23.10.2005

Křížova vila

Šedesát let ochotnického divadla v Žatci 19.6. - 25.9.2005

Vitráže, lampy a obrazy Lucie Sivické a Blanky Baanové 28.8. - 25.9.2005

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Bádání Jana Galatika na téma "Kde stával Velehrad" 7.8. - 29.9.2005

Žďár nad Sázavou

Knihovna NM - Muzeum knihy

Z knihovny do zahrady a zpět 3.5. - 30.9.2005

Sv. Jan Nepomucký v lidové úctě v Čechách a na Moravě květen-říjen 2005

Železný Brod

Městské muzeum v Železném Brodě

Fotografie Železného Brodu

červen - září 2005

Fotografie z muzejních nocí poskytla muzea v Prachaticích, Kolíně a Vlašimi.

Závazná přihláška na 14. setkání českých, bavorských a saských muzeí v České Lípě		
Jméno, příjmení:		
Instituce, adresa:		
Požaduji ubytování: 4.–5. října	5.–6. října	6.–7. října
Požaduji ubytování ve vyšší cenové kategorii než hotel Kahan		ano - ne
Zúčastním se exkurze: ano - ne		
Další požadavky, připomínky:		
Razítko a podpis:		

Kutnohorské hudební rukopisy

Kutnou Horu má většina dnešní populace spojení pouze s architektonickým dědictvím, případně s ražbou Pražského groše. Celková kulturní situace doby druhého rozkvetu města za vlády Vladislava Jagellonského a několika jeho následovníků však dala vzniknout i řadě dalších památek. Vzdělaná vrstva utrakvistického obyvatelstva města založila několik tzv. literárských bratrstev, která zajišťovala liturgický zpěv během bohoslužeb. K tomu ale pochopitelně potřebovali nějaké zpěvníky, přesněji řečeno liturgické knihy s notovými zápisy (graduály, misály, antifonáře a kancionály).

A právě těmito písemnými památkami bude věnován seminář připravovaný **Českým muzeem stříbra** ve spolupráci s kutnohorským komorním pěveckým sborem **Cantica** a zaštitěný starostou Kutné Hory Ivo Šalátkem. Setkání všech zájemců se uskuteční ve čtvrtek 6. října 2005 od 10.00 na Hrádku v Kutné Hoře (sídlo ČMS).

Úvodní referát přednese RNDr. Štěpán Kafka (vedoucí sboru Cantica), který nám pro základní představu vytvoří přehled všech dochovaných hudebních rukopisů z Kutné Hory. Po něm rozebere z pohledu historika umění PhDr. Milada Studničková, CSc. (Ústav dějin umění AV ČR) iluminace tzv. Kutnohorského a Smíškovského kancionálu, které jsou oba uloženy v Rakouské národní knihovně ve

Vídni. Její další přednáška bude věnována iluminovaným rukopisům pocházejícím z cisterciáckého kláštera v Sedlci. Závěrečný příspěvek dopoledního bloku bude opět ze zcela jiného soudku. RNDr. Vladimír Šrein, CSc. (Ústav pro strukturu a mechaniku hornin) nám rozebere iluminace s výjevy z činnosti havířů po stránce geologické a montanistické.

Odpoledne bude věnováno hudebním vědcům. Začne jej svým příspěvkem Mgr. Jan Bařa (Ústav hudební vědy FF UK), který pohovoří o tzv. Kutnohorském kodexu uloženém v Českém muzeu hudby v Praze. Po něm budou následovat dvě přednášky PhDr. Martina Horyny (Katedra hudební výchovy PedF JU). První bude věnována Kutnohorskému graduálu ze sbírek Českého muzea stříbra a druhá pak kutnohorským skladatelům 16. století.

Závěr našeho semináře obstará koncert sboru Cantica, který se pochopitelně věnuje interpretaci kutnohorských skladeb.

Pokud se někdo nemůžete zúčastnit, doporučujeme návštěvu webové stránky www.cantica.kh.cz/grad, případně zakoupení prvního čísla letošního ročníku časopisu přátel Kutné Hory – Krásné město.

Bližší informace: Bc. Josef Kremla, e-mail: krem-la@cms-kh.cz.

Josef Kremla

V. ročník Knižního regionálního minitru v Krajském muzeu Cheb KNIHOBRANÍ

Podzim a vinobraní patří k sobě. Co ale v kraji, kde se vína příliš neurodilo? Pět let zveme do svých prostor vydavatele knih. Poslední dva roky na přelomu září a října. A tak v době, kdy v teplejších krajích se nabízí burčák, my nabízíme knihy.

Knihobraní není možná tak bujaré, ale o oslavu se jedná, oslavu knihy. Původní záměr byl, představit regionální – tedy západočeská nakladatelství, instituce vydávající knihy, nebo malé vydavatele třeba jen jediné publikace. Tento náš projekt jak zraje, získává – jako to víno – své příznivce. Dnes se hlásí i velké nakladatelské domy, které mají o odbytu dávno postaráno, ale líbí se jim atmosféra našeho setkávání. Kde jinde uvidíte krásné nové knihy mezi exponáty muzea? Kde jinde si při jeho prohlídce s průvodcem zároveň popovídáte s vydavatelem? Kde jinde uvidíte knihy vydávané v muzeích a galeriích, které se takřka neobjevují na knihovnických pultech?

A jako se k vínu podávají i další dobroty, také my máme co nabídnout. Pro děti a jejich rodiče a prarodiče je připravena knihařská dílna. Děti budou ilustrovat básničky Jiřího Žáčka a mohou vyhrát některou z cen. Jejich ilustrace dáme svázat do knihy a tu pošleme nemocnému spisovateli,

ktej měl být naším hostem. Pro děti i dospělé je vyhlášena literární soutěž na téma „Nová strašidla chebská“. Její vyhodnocení proběhne před slavnostním křtem nové knihy Valdštejn a Cheb v závěru Knižobraní.

Nebude chybět divadelní představení pro děti a lahůdka pro dospělé – Křeslo pro hosta, tentokrát s Michalem Vieweghem. Lucie Seifertová, autorka knihy Dějiny chrabrého národa českého, si bude povídat s dětmi o tom, jak se ilustrují knížky a ony si to hned na místě mohou zkusit. Samozřejmostí je průvodcování studentů, vstup zdarma a možnost občerstvení v našich prostorách. Další překvapení nejsou vyloučena. Opět se také vracíme ke spojení knih s květinami. Podzim bude mottem květinové výzdoby, které tradičně připraví Květinářství Pavliny Jelínkové a bude i možnost si květiny zakoupit.

To vše 1. října 2005 od 9 hodin. Prezentace knih proběhne do 17 hodin, program bude pokračovat do 18.30. Těšíme se na vás všechny, na vás, kteří budete vystavovat i na vás, kteří přijedete jen tak se podívat a pobavit. U nás vládne vždy příjemná a přátelská atmosféra. Srdečně zve Krajské muzeum Cheb.

Eva Dittertová

Nové stálé expozice

Historie kupeckého krámu v Domě historie Přešticka

Nepomucká ulice v Přešticích, rok 1924. Obyvatelé přízemního domku čp. 253 provozují dvě živnosti – Jan Fodermajer truhlárnu a jeho sestra Magdalena Fodermajerová hokynářství. O dva roky později dostává objekt patro a truhlárna mizí. Skromné hokynářství, v němž se prodávalo i na dluh, nahrazuje koloniální obchod smíšeným zbožím, kde za pultem kraluje vyučený obchodní příručí Karel Fodermajer. Firma zaujímá celé přízemí, vedle vchodu do obchodu jsou z ulice další dveře do skladu. Interiér krámu je laděn do hráškově zelena, jak zvyklost žádá, zboží je všeho- chuť, jak žádají zákazníci. „Handle jsou mandle“ zní staré židovské rčení a i když to není ke zbohatnutí, vždyť téměř naproti, u Kopačků, sídlí konkurence, obchodu s velmi dobrou pověstí se vcelku daří.

Korouhvička doby se otočila v roce 1948 a v roce 1949 pan Karel Fodermajer umírá. Hned v lednu roku 1950 je obchod z moci úřední uzavřen, zařízení obchodu se ocitá ze dne na den na ulici. Sousedé je pomohou uskladnit na půdu rodinného domu. A provedou to s nevídanou pečlivostí – odstěhují komplet vše, papírové reklamy, tácek na drobné ze či reklamní budík nevyjímaje. Vdově se dvěma malými dětmi je do „nadměrného“ bytu přikázán nájemník.

Ulice už není Nepomucká, nýbrž Ruská. Opuštěné krámské prostory slouží zprvu jako skladiště věcí pro Červený kříž, později sem Okresní podnik služeb umístí čalounickou dílnu. Není právě lehké ji v dobách reálného socialismu dostat zase pryč, aby syn Karla Fodermajera téhož jména, ročník 1944, získal doma pro svoji rodinu volný byt.

Rodinný krám odpočívá na půdě téměř padesát let. Potomci ho chovají jako rodinný poklad a k likvidaci se nemohou odhodlat. Hasiči při preventivních prohlídkách marně vytýkají přítomnost hořlavého materiálu. Až v roce 1998 je nutné přeložit střechu a půda se musí uvolnit. Po částech odváží majitel domu otcův bývalý obchod na chatu a s těžkým srdcem pálí. Zůstává jen torzo, o jehož existenci ví jen několik málo lidí.

Na červen roku 2000 připravuje Město Přeštice znovutevření malého městského muzea vlastivědného typu. Stálé expozice Domu historie Přešticka mají vypovídat o řemeslech a živnostech, typických pro Přeštice a okolí z konce 19. a první poloviny 20. století. Na 90 % sbírkových

předmětů tvoří dary občanů. Pan Karel Fodermajer se nechává přesvědčit, že pro umístění pozůstatků jejich koloniálu je muzeum tím nejsprávnějším místem. Zpočátku moc chuti ani důvěry nemá, a tak nosí „pod kostel“ jen zvolna kousek po kousku.

V přízemí Domu historie Přešticka vyrostle nakonec skutečný prvorepublikový obchůdek se vším možným, který funguje zároveň jako pokladna a prodejna suvenýrů. Základ od Fodermajerů

je doplněn nejrůznějšími památkami na další místní firmy – lékárny, drogerie, cukrárny, galanterie, železářství atd. Zvláštní kouzlo sem vnáší jednak fotozvětšeniny dobových interiérů jednotlivých starých obchodů a jednak autentické detaily, které atmosféru dokreslují – pestrost starého obalového materiálu, malované reklamy, kupecké pohádky pro dětské zákazníky či hrací automat BIMBO na bonbóny. K nejstarším exponátům, zřejmě ještě z původního hokynářství tety Fodermajerové, patří porcelánové dávkovací nádoby na ocet a hořčici a zásobník „KNAKY“ (snad na cukroví) v podobě dřevěné hradní věže.

Nejkrásnější na tom je, že se tato expozice obchodních památek neustále proměňuje v souladu s tím, jak muzeum získává stále nové a nové přírůstky. Příkladem z poslední doby jsou impozantní krámské regály z Papírnictví a knihkupectví U Fialů z Komenského ulice v Přešticích. Podle kupní smlouvy pocházejí z roku 1921 a dokázaly interiér opticky zvětšit, přičemž nahradily hned několik původních muzejních vitrin.

Většina návštěvníků při vstupu do originálního kupeckého krámu v Přešticích viditelně zjihne. Generaci pamětníků připomene řada důvěrně známých předmětů jejich mládí, mladší ročníky jsou zase u vytržení z již téměř neznámého pultového prodeje a pomůcek starých obchodníků, vedoucích k někdy až detektivním úvahám.

Vše toto měli pracovníci Domu historie Přešticka na mysli, když letos připravovali reprezentativní vitrinu pro druhou Pražskou muzejní noc 2005, která na vnitřním ochozu Národního muzea v Praze sloužila jako pozvánka do přeštického muzea a jeho starodávného kupeckého krámu. Vzpomínku na dávné přeštické obchodníky uvádělo motto: „Vítejte v dobách, kdy každý kupec znal a ctěl svého zákazníka!“

Věra Kokošková

Pozvánky na výstavy

Tajemný jednorozec. Zkameněliny v legendách a mýtech

Moravské zemské muzeum – geologicko-paleontologické oddělení a Dětské muzeum
18. května – 5. listopadu 2005

Historické prameny ukazují, jak významnou úlohu sehrály zkameněliny v mytologii, filozofii, náboženství, umění i vědě a kolik významných osobností se jimi zabývalo (např. Aristoteles, Avicena, Boccacio, Athanasius Kirchner, Leonardo da Vinci, Voltaire, Darwin a další). Zkameněliny byly vysvětlovány způsoby, které odpovídaly tehdejšímu filozofickému chápání světa. Pro pravěkého člověka byly zkameněliny amuletem sloužícím k rituálu, pro antického

myslitele výsledkem působení hvězd, pro učeného jezuitu svědky biblické potopy, pro Darwina důkazem vývoje života na Zemi, pro vypravěče zdrojem inspirace nevyčerpatelné studnice pohádek a mýtů o dalekých krajích se zlými saněmi, bazilišky, bájnými jednorozci a krutými obry.

Cesta za pochopením původu zkamenělin je provázena příběhy plnými tápání, vítězství i omylů. Prostřednictvím autentických exponátů je výstava představena jako hříčky

přírody, rituální předměty a medikamenty, svědky biblické potopy, ostatky obrů, draků či jednorožců, ba dokonce i svatých. Podklady k výstavě byly shromážděny z celé Evropy. Mnohé nálezy se projeví i v lidové slovesnosti a staly se zdrojem nejrůznějších pověstí.

Na výstavě se představuje mnoho unikátních historických předmětů z našich i zahraničních institucí. Např. bazilišek z Kabinetu kuriozit Strahovského kláštera, roh jednorožce z Přírodovědného muzea v Karlsruhe a ostatky obrů z Košického dómu. Jsou vystaveny vzácné staré tisky a bes-tiáře ze Strahovské knihovny, ve kterých se píše o tehdejších podivuhodnostech světa. Mezi nimi lze jmenovat knihu Konrada Gesnera z roku 1565, ve které najdeme úplně ne-starší zobrazení zkamenělin. Lze zde spatřit slavnou měděnou bibli *Physica sacra* od Johanna Jacoba Scheuchzera či Mundus subterraneus slavného jezuita Athanasia Kirchnera, který byl v Římě správcem jednoho z nejstarších muzeí na světě vůbec.

Pro navození tajemné atmosféry bylo zvoleno i patřičné výtvarné pojetí. Exponáty umístěné ve vitrínách zhotovených speciálně pro tuto výstavu jsou pouze bodově nasvíceny a výstavní sály jsou ozvučeny hudebním aranžmá. Část výstavy je věnována výtvarnému umění inspirovaném právě tematikou mýtů či mytologických postav. Mezi

nejcennější exponáty z této části patří předměty z bývalého Matematického muzea v Klementinu – nejstaršího veřejného muzea v českých zemích. Exponáty na výstavu jsou zapůjčeny z: Musée National d'Histoire naturelle Paris, Tylers museum, Haarlem, Musée G. Cuvier, Montbéliard, Universitát Wien, Národní muzeum Praha, Moravská galerie Brno, Muzeum města Brna, Městské muzeum Čáslav, Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum Kroměřížska, České muzeum stříbra v Kutné Hoře, Muzeum Vysočiny v Třebíči, Státní zámek Lednice.

Výstava je pořádána pod záštitou Ministerstva kultury, českého výboru ICOM a European Association of Vertebrate paleontologists. Součástí výstavy je hravá výzkumná dílna, kterou pro zvědavé návštěvníky připravilo Dětské muzeum. Zvědaví návštěvníci, děti i dospělí, zde mohou zkusit rozpoznat pravou zkamenělinu od podvrhu, seřadit živočichy podle stáří na geologické časové ose či poskládat kostru jednorožce. Která zvířata a jejich pozůstatky stála u zrodu představ o bájných bytostech jim napoví živé exponáty v teráriích i plošně překlápěcí loutky, návštěvníci si mohou několika výtvarnými technikami namalovat zkameněliny nebo bájně bytosti podle inspirace z výstavy či vlastních představ. Mimo dalších překvapení a her zde mají děti k dispozici i netradiční loutkovou scénu.

Růžena Gregorová

Libuše a Jaromír Knotkovi: Příroda v ilustrační, volné a známkové tvorbě

Národní zemědělské muzeum – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství, lovecký zámek Ohrada

29. července – 30. září 2005

V roce 2004 zahájilo Národní zemědělské muzeum cyklus výstav nazvaný „Příroda v ilustraci“. Jeho cílem je představit přední současné ilustrátory přírodovědných knih a knih o přírodě. Budou sem zahrnuti autoři ilustrací beletrie, populárně naučné literatury, ale i vědecké ilustrace. Cyklus byl inspirován padesátidvoudílným seriálem „Galerie ilustrátorů“, který vycházel v letech 1980 až 1988 v časopise Živa. Rozdíl mezi oběma projekty spočívá v tom, že zatímco „Galerie ilustrátorů“ byla souborem článků, medailonů jednotlivých umělců, doplněných jedním až třemi obrázky, těžiště „Přírody v ilustraci“ bude spočívat ve vystavení co největšího množství originálních kreseb a maleb, i když ani zde by návštěvníci neměli být ochuzeni o základní údaje o autorech a jejich tvorbě.

Druhý rozdíl vyplývá z téměř čtvrtiny století, která obě akce dělí; za tu dobu u nás vyrostly celé generace nových úspěšných výtvarníků. Česká ilustrace má bohatou tradici a udržuje si vysokou úroveň, i když v současné záplavě trhu knihami různé úrovně se lze pochopitelně setkat i s ilustracemi nízké umělecké hodnoty.

V roce 2004 jsme zahájili cyklus výstavou známého pražského malíře a grafika Jiřího Krásla, umělce, jenž si vydobyl významné místo v české ilustraci knih pro děti a mládež v druhé polovině 20. století. Autor sám se zahájení výstavy bohužel nedožil, zemřel v lednu 2004.

V letošním roce chceme návštěvníkům představit dvojici autorů: manžele Jaromíra a Libuše Knotkovy. Čtenáři je budou asi znát z knih Fauna Afriky, Fauna Ameriky, Fauna Asie, Pestrá příroda, Velká encyklopedie zvířat, Okrasné ptactvo, Svět zvířat (Savci 2, 3, Bezobratlí 1, Domácí zvířata), Akvarijní ryby, Život v mořích a oceánech, Savci, Svět vzácných zvířat nebo Atlas zvířat. Manželé Knotkovi se ve své tvorbě zaměřují především na savce a ptáky a v poslední době též na podmořskou faunu. Postupem času si vytvořili vlastní techniku z kombinace akvarelu, kvaše, barevných tužek a pastelu, která umožňuje dokonale vystihnout strukturu povrchu těla zvířete a co nejživěji vyjádřit jeho postoj a pohyb v přirozeném prostředí. Předností kresby před fotografií je to, že umožňuje přiměřeně redukovat a stylizovat pozadí a zdůraznit tak věci podstatné, charakteristické pro daný druh živočicha.

Ve výtvarném světě neobvyklá spolupráce dvou autorů začala nejprve tak, že si objekty rozdělili a každý pracoval samostatně. Později ale zjistili, že je výsledek lepší, když se na jednom objektu podílí oba; každý technikou, kterou lépe ovládá. Kromě ilustrační tvorby se manželé Knotkovi věnují též tvorbě známek s přírodní tematikou a dosahují zde skvělých úspěchů. Např. v roce 2004 získali v Pekingu hlavní cenu v Mezinárodní soutěži o nejkrásnější známku světa za aršík Akvarijní ryby.

Miroslav Čeněk

Kalí phuv – parno maro/Černá země – bílý chléb

Muzeum romské kultury

20. května – 30. září 2005

Te na ulahas kalí phuv, na ulahas parno maro – kdyby nebylo černé země, nebyl by ani bílý chléb, říká jedno romské úsloví. Jeho zkrácená verze se dostala do názvu výstavy, která probíhá v prostorách Muzea romské kultury v Brně. Ústředním tématem je vliv romské kultury na kulturu

majoritní. Návštěvník má možnost se dozvědět, kde všude se dá odraz romské kultury, způsobu života a tradic najít.

Úvodní místnost výstavy navozuje představu běžného obydlí, předvádí oblasti každodenního života a informuje o stereotypních představách. Každý může nahlédnout

do ledničky, kde najde cikánské omáčky, konzervu od cikánského guláše z koňského masa nebo obal od oplatků s názvem Gipsy lady. S „cikánskými“ pokrmy všech druhů se lze setkat poměrně často. Část z nich zahrnuje autorky výstavy do neoficiální „knihy receptů cikánských jídel“, která však Romové tradičně jistě nevařili. Zájemci si mohou vyzkoušet oděvy vytvořené studenty brněnské Střední průmyslové školy textilní. I na nich jsou patrné stereotypní představy majoritní společnosti – pestré barvy, květované vzory látek, průhledný materiál, hluboké výstřihy a lesklé doplňky – mince, flitry a šperky.

Také dětský návštěvník si ve výstavě najde něco pro sebe. Do světa dětské zábavy pronikl svět „cikánů“ hlavně díky kreslenému filmu Walta Disneye Zvoník od Matky Boží. A tak zde uvidí nejen předměty s „cikánkou“ Esmeraldou, ale mohou si také vymalovat její obrázek.

Druhá, větší místnost pak poskytuje náhled do různých oblastí evropské kultury, v níž se odráží vliv romské kultury. Jednou z nich je nepochybně hudba v nejrůznějších podobách – lidová, zlidovělá, kramářské písně, všemožné současné hudební směry. Ruku v ruce s hudbou jde divadlo. Ideální prostor pro ztvárnění obecně známé a uznávané muzikálnosti Romů, k níž patří také vynikající taneční dovednosti, poskytují operety. Snad právě proto jsou mezi nimi „chronicky“ známé inscenace, jako Cikánský baron J. Strausse, Cikánská láska F. Lehára atd. Novodobou formou zpěvoher jsou v podstatě muzikály. V operách se postavy „cikánů a cikánek“ vyskytují také, nejčastěji však ve sborových scénách (např. Prodaná nevěsta B. Smetany, La Traviata G. Verdiho). Nejznámější „cikánkou“ vystupující v opeře jako hlavní postava je bezesporu Carmen G. Bizeta. Úsek výstavy věnovaný divadlu doplňují kostýmy zapůjčené z Národního divadla v Brně. Nejen pro dětské návštěvníky je určena část věnovaná loutkovému divadlu. Nejstarší loutky zastupuje Cikánka z počátku 20. století, zapůjčená z Divadla loutkových kultur v Chrudimi.

Romové jako ústřední postavy děje jsou ve filmu ztvárněni velmi často neromskými herci. Proto jsou obvykle nositeli vlastností stereotypně připisovaných Romům většinovou společností – krásní, vášniví, zrádní, mazaní, čestní, soudržní, svobodmilovní atd. Samotný výčet naznačuje, že přisuzovat určité povahové rysy příslušníkům daného národa může být ošemetné a rozporuplné.

Také literární autoři pracovali ve svých dílech s podobným typem „cikánů“. S výběrem knih s romskou či „cikánskou“ tematikou se seznámí návštěvníci prostřednictvím „skleněné knihovny“, ale i ukázek doprovázejících část výstavy.

Především romské ženy se staly vyhledávaným objektem pro malíře, grafiky a podobné umělce. Muzeum romské kultury věnovalo v roce 2004 celou výstavu „Kočování po obrazech“ ztvárnění Romů profesionálními evropskými umělci. Součástí právě probíhající výstavy jsou proto výtvarná díla menšího charakteru, nikoliv však menší umělecké hodnoty. Romantickou představu o životě Romů podává např. kolorovaná kresba tužkou od Josefa Lady s názvem Večer u Cikánů. Vznikla v roce 1930 a je zapůjčena ze soukromých sbírek vnuka autora.

V lidovém prostředí je přívlastek „cikánský“ užíván velmi často a v různých podobách – jména zvířat s černou srstí, rostlin, hub i věcí každodenního použití. Pojmenování „Cikán – Cikánka“ a podobná získala různá místa v České republice podle toho, že zde Romové tábořili, narodili se, zemřeli nebo podle podobnosti (např. skála Cikánka v Teplicko-adršpašských skalách připomíná Romku se zaploutou (tj. plachtou) na zádech).

Skleněné vitríny v prostoru hlavní výstavní místnosti ve stručnosti představují nejčastější stereotypní představy o Romech panující v majoritní společnosti. Souvisí s romskými ženami, jejich krásou a láskou, kočovným životem, sepeřím s přírodou, vztahy uvnitř romské komunity a způsoby obživy v evropské společnosti netradičními.

Výstava obsahuje sbírkové předměty vztahující se k České republice. Fakt je ovšem ten, že romská kultura a způsob obživy inspiroval množství umělců po celé Evropě. Především v období romantismu na přelomu 18. a 19. století se „cikáni“ stali oblíbeným námětem a objektem. Jejich volný nevázaný život, v němž však byla ukryta i nemožnost vystoupit z bludného kruhu tuláctví, bezdomovectví a věčného psanectví. Láska a krása, rodinná soudržnost, ale i chudoba vedoucí ke krádežím, žárlivost či nenávisť, která člověka dožene k zločinu. To vše se odrazilo v romantických dílech různých směrů. Kromě umění profesionálního zasáhla romská kultura také do lidového umění. Romantické představy přetrvávaly víceméně do současného života. Dokladem jsou nejen hudební, filmová, literární či výtvarná díla. Letošním módním hitem jsou etnické vzory a tedy i tzv. „gipsy“ styl, každý z nás zná alespoň jeden vtip o „cikánech“.

Přáním autorek výstavy – Mgr. Jany Kramářové a Mgr. Jany Polákové z Muzea romské kultury – je, aby si návštěvníci uvědomili, že bez romské kultury by ani ta evropská kultura nebyla to, co dnes je. Tak jako by bez černé země nebyl bílý chléb.

Jana Poláková

33. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2005

Památník Lidice – Lidická galerie
červen – říjen 2005

V letošním roce si připomínáme 60 let od ukončení nejtragičtějšího válečného konfliktu v dějinách lidstva. V jeho průběhu došlo německými fašisty k úplné likvidaci české obce Lidice. Všichni lidičtí muži byli postříleni, ženy a děti odvečeny do koncentračních táborů, kde mnohé z nich zahynuly. Výstava i soutěž je každoročně pořádána k uctění památky těchto zavražděných lidických dětí. Mezi dětskými tvůrci a jejich učiteli je výstava dobře známa nejen u nás, ale v celém světě. Každoročně se jí svými pracemi účastní děti z několika desítek zemí všech světadílů.

Protože mír je hlavním předpokladem spokojeného a klidného života dětí, v němž mohou pociťovat jistotu, bezpečí, zájem a je tedy jejich štěstím největším, byl nám v souvislosti s tímto doporučen organizací UNESCO pojem „štěstí“ jako hlavní téma letošního ročníku naší soutěže a výstavy. V dětských výtvarných pracích, které nám byly zaslány, se odrážejí témata k tomuto pojmu se vztahující:

„Přeji štěstí nejen sobě, ale i druhým...“, „Kdo a co je pro mne štěstím...“, „Jak si představuji šťastný život...“, „Kdy se cítím šťasten, šťastna...“, „Štěstí je...“.

Vyvrcholením mezinárodní výtvarné soutěže je, jako každoročně, výstava vítězů prací. Její slavnostní zahájení se uskutečnilo na začátku června 2005 v Lidické galerii v Lidicích. Expozice představuje zároveň dětské výtvarné práce z oboru malba, kresba, grafika, fotografie, keramika a kombinovaných technik. Na letošní výstavě prezentované v prostorách Lidické galerie je možno zhlédnout výtvarné práce dětí ze 50 zemí včetně země naší. Z došlého počtu necelých 9 000 exponátů bylo porotou pro výstavu vybráno 1 300 exponátů, z toho téměř 600 prací zahraničních. Do zahraničí za mimořádně kvalitní výtvarné práce letos poputovalo celkem 53 medailí. Nejvíce jich získaly výtvarné práce dětí ze Slovenska, Indie, Turecka, Litvy, Bulharska a Lotyšska. České školy letos získaly 46 medailí. Nejúspěšnějšími

se staly děti ze ZUŠ Most, ZUŠ Strakonice, ZUŠ Pízeň a ZUŠ Pelhřimov.

Stejně jako v předchozích ročnících působí příznivým dojmem u většiny exponátů jejich provedení, propracovanost. Velmi kladně lze rovněž ohodnotit v mnohých pracích patrnou osobitou invenčností, tvůrčí vklad dítěte či dětského kolektivu. Bohužel máme opět špatnou zkušenost s nedokonalé popsanými pracemi, přestože je každým rokem ve výzvě na další ročník uváděna naše žádost o pečlivě provedené popisky s patřičnými údaji. Každý rok proto

není možné mnoho prací ohodnotit, ačkoli jsou to mnohdy práce výtvarně zdařilé. Většina českých i zahraničních škol je již mnohaletými a pravidelnými účastníky naší soutěže a výstavy. S potěšením můžeme říci, že další školy se jimi stávají.

Víme, že návštěvníci užívají a věříme, že ještě v dalších českých i zahraničních výstavních síních stráví prohlídkou výtvarných prací letošního ročníku poutavé a příjemné chvíle.

Iva Brothánková

Ars longa, vita brevis

**Církevní umění gotiky a renesance na Šumpersku, Zábřežsku a Mohelnicku
Vlastivědné muzeum v Šumperku
do 6. listopadu 2005**

Ars longa, vita brevis. Tento přes 2000 let starý výrok antického lékaře Hippokrata o tom, že život uměleckého díla je delší než život lidský, platí v nezměněné podobě dodnes. Citaci Hippokrata zvolilo Vlastivědné muzeum v Šumperku jako motto cyklu výstav movitého sakrálního umění okresu Šumperk. V rámci tohoto projektu budou nejdříve představeny exponáty z období gotiky a renesance, výstavy navazující v dalších letech budou zaměřeny na barokní umění včetně rokoka, klasicismu a romantismu, historizující tvorbě a secesi. Leitmotivem všech tří expozic je prezentace církevních památek daných období v co nejširším a nejrůznorodějším spektru.

Ve výstavní činnosti šumperského muzea je tento cyklus novinkou. První výstava cyklu je věnována církevním památkám z období 13. až 17. století. V této době, kdy lidé běžně neuměli číst a psát, mělo sakrální umění nezastupitelnou funkci významného ideologického a výchovného pro-

středku. Ikonografická výzdoba kostelů totiž často nahrazovala chudým bibli. K zajištění co nejlhubšího citového prožitku věřících dokonce církve nařídila, aby před nebo nad oltářem chrámu stála socha či obraz světce, jemuž byl kostel zasvěcen. Je tedy logické, že většina dochovaných sochařských či malířských děl zobrazuje různé světce, v gotické době nejčastěji Pannu Marii.

Jádrum výstavy je kolekce dřevěných, vesměs polychromovaných plastik madon a světců, doplněná renesančními obrazy a freskami. Další okruh exponátů tvoří kalichy, monstrance a relikviáře, knihy a ornáty. K nejstarším vystaveným předmětům patří pozdně románská křtitelnice ze Stříteže a zvon z počátku 14. století, k nejmladším manýristická trojice nově restaurovaných skulptur z Veleboře a plastika sv. Linharta z Horních Studének z počátku 17. století.

Marie Gronychová, Milena Filipová

Muzejním knihovnám

Museologie – knapp gefasst: Nová kniha Friedricha Waidachera

Prof. dr. Friedrich Waidacher je jedním z nemnoha bojovníků za věc museologie jako osobitého vědního oboru a akademické disciplíny. S muzejním fenoménem se konfrontoval především jako ředitel Landesmuseum Joanneum v Grazu, ale také v rámci názorových směrů ICOM, a to jak v mezinárodním, tak národním měřítku. Mnoho podnětů také získal jako člen hodnotící komise EMAYA-European Museum of the Year Award založené a vedené Kenneth Hudsonem. Podstatné však bylo to, že na rozdíl od většiny aktivních pracovníků muzeí, se záhy začal zabývat o teoretickou stránku tohoto fenoménu. To jej vedlo i k zájmu o pojetí a profilování výuky tohoto oboru na vysokých školách. Měl proto nejen zájem, ale přímo se také angažoval na činnosti katedry museologie na Masarykově univerzitě v Brně, zejména pak na činnosti její UNESCO International Summer School of Museology. Bylo přirozené, že to motivovalo jeho snahu zakotvit tuto výuku také na Karl-Franzens Universität in Graz, co se mu po nemalém úsilí nakonec podařilo.

Svůj první teoretický přístup formuloval v publikaci *Einführung in die Museumskunde*, kterou zveřejnil spolu s W. Gräferem v roce 1987 v Grazu. Od tohoto ještě tradičního přístupu se však postupně diferencoval, díky svému pochopení pro filozofický a metavědecký přístup, již v práci *Museologie als Erkenntnisystem und Handlungsanweisung*, zveřejněné na stránkách Landesmuseum Joanneum, Jahresbericht 1991. To byl odrazový můstek k realizaci nevdědně obsažného díla *Handbuch der Allgemeinen Museologie*, kterou vydal Böhlau Verlag in Wien v roce 1993. Zde s odkazem na koncepci tzv. muzeality Z. Z. Stránského, zformoval celý systém museologie a rozpracoval v širokém

měřítku. Ne všichni přijali tuto teoretickou explikaci, která se mnohým zdála příliš komplikovanou ve vztahu ke každodenní praxi. Záhy si však někteří začali uvědomovat význam tohoto přístupu. Tak se zrodila slovenská verze vydaná Národním muzeem v Bratislavě v roce 1999. Ale nedávno vyšla tato práce také v Číně a připravuje se její vydání také na Ukrajině.

Kvalitativní rozdíl v této práci v poměru k mezinárodní produkci postihl – co je pro věc samu velmi charakteristické – Prof. Zhang Yuteng z Institut für Museologie der Staatlichen Universität der Kuenste, Tainan:

"Das vom oesterreichischen Museologe Dr. Friedrich Waidacher verfasste Buch 'Allgemeine Museologie - Sichtweisen im deutschen Sprachraum' unterscheidet sich von den meisten Werken zur Museologie aus England und den USA hauptsaechlich dadurch, dass in ihm die Grenzen zwischen Museologie und Museumstechnik klar erkannt und betont werden. Durch die Lektuere dieses Werkes zur Museologie, in dem eine gewaltige Anzahl Quellen aus dem deutschsprachigen Raum zitiert werden und sich dem Leser zudem ein breites, sehr detailliert erlaeutertes theoretisches Blickfeld erschliesst, wird man unweigerlich erfuellt sein - und den Inhalt mit Auffassungen der Museologie des englischsprachigen Raumes vergleichen. Dialektische und einander ergaenzende Wissenschaftsinteressen erschliessen hier der Methodenlehre der museologischen Forschung im grossen Masse Moeglichkeiten."

Friedrich Waidacher se však neuspokojil tímto dílem, ani jeho mezinárodním ohlasem. Po odchodu z funkce ředitele Joannea se s ještě větším úsilím soustředil na formová-

ni a prosazování muzeologického myšlení, a to zejména na půdě Univerzity v Grazu. Současně se spolupodílel na založení a vedení publikačního orgánu *Museologie Online*, kde zveřejnil řadu závažných muzeologických prací. Jeho angažovanost ve věci muzeologie dokumentuje např. studie z roku 1999 označená charakteristickým titulem *Museum lernen: Lange Geschichte einer Verweigerung, oder Warum Museen manchmal so gründlich daneben stehen*. Neméně charakteristický byl pak jeho inaugurační projev ke jmenování profesorem, kdy pronesl projev vystihující situaci muzeologie pod názvem *Von Orchideen und Disteln: Museologie im Spannungsfeld zwischen Ahnungslosigkeit und Verweigerung* (Museologie Online, 2003).

Jak tato pedagogická práce a zejména reakce posluchačů, stejně tak jako další teoretická práce jej přivedly k napsání nového díla, které pod názvem *Museologie knapp gefasst*, vydal Böhlau Verlag v roce 2005.

Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná pouze o zkrácenou verzi jeho muzeologického kompendia. Ale právě ve srovnání s tímto titulem a v souvislosti s výše bodově připomenutým, máme klíč nejen k pochopení poslání tohoto nového díla, ale i k hodnocení jeho významu.

Autor postavil tuto práci na odlišné koncepci. Jak sám uvádí, obrací se touto prací k široké veřejnosti a i když nijak neslevuje ze své teoretické báze, snaží se nejen zaujmout čtenáře, ale především – a to považují za mimořádně přínosné – nenásilnou formou dokládat, jak právě prostřednictvím muzeologických poznatků je jediné možné nejen objasňovat určující stránky muzejního fenoménu, ale současně i prezentovat metodiku a techniku realizace oné každodenní muzejní praxe, tak všemi „an sich“ opěvované. Z této základní koncepce pak vychází i originální strukturování práce. Jednotlivé tematické složky uvádí tzv. *Merksätze*, které charakterizují ve stručné formě výstižně obsah a navádějí čtenáře do následujícího výkladového textu. Na to se pak váže blok literatury, která je vnitřně tematicky členěna na literaturu textových odkazů, literaturu rozšiřující studijní obzor a na tituly dokumentující určující tematiku prezentované složky. Toto považují z didaktického hlediska za velmi funkční a myslím si, že autoři mnohých studijních textů by si z toho měli vzít příklad.

Podnětné je i tematické členění celé práce. Vychází z obecného a směřuje ke zvláštnímu. Toto obecné je zde velmi důležité. Je to to, co lidé většinou více či méně intuitivně znají, když slyší slovo muzeum. Na tuto uváděcí kapitolu navazují kapitoly, které se soustřeďují na určující stránky muzejního fenoménu: *Sammeln, Weitergeben, Planen*. Ty vykrývají komplexně problematiku muzejního fenoménu. Vysoce přínosné je však přitom to, že pod zdánlivě pouze faktografickým výčtem se skrývá vlastní muzeologická explikace, která výklad posunuje do kvalitativně nejen nové, ale především adekvátní roviny ve srovnání s mnoha pracemi věnovanými také muzejnímu fenoménu. Muzeologie zde tak prosákla praxí a tím odhalila smysl této činnosti.

Závěrečná kapitola je nazvána *Exkurse*. Řekl bych, že je to klíč k pochopení Waidacherova přístupu. Spájí se zde meta-teoretická explikace muzeologie jako oboru s dokumentací historického vývoje. Pro tuto historickou muzeologii zde dal prostor, své nástupkyni Marlies Raffler, která se habilitovala touto tematikou na Univerzitě v Grazu a tak přebírá „bojovou zástavu“ obhájců věci muzeologie na akademické půdě i ve světě vědy. Je to podnětný příspěvek, který je postaven jak na Waidacherově pojetí historické muzeologie, tak i na jeho periodizaci, kterou známe již z kompendia. V intencích koncepce této publikace je i závěrečný terminologický glosář a širší rámec literatury, postihující i interdisciplinární a multidisciplinární vazby.

Možná, že se někomu po prostudování této práce může zdát, že se autorovi ztratila – ve srovnání s kompendiem – jeho muzeologie. Ale nikdo by neměl být na pochybách. Již ve Vorwort konfrontuje autor tři otázky týkající se poznávání fenoménu muzea: běžné, zájmové a profesní, A na to odpovídá: *Der Schlüssel zu diesen Wissen ist die Museologie*.

Muzeologie potřebuje práce tohoto typu. Potřebuje totiž stále obhájece a průkopníky, protože pochopit úlohu a poslání muzeologie není tak jednoduché. O to více je třeba tento obor rozvíjet a prosazovat, oč hlouběji se propadá soudobé lidstvo do globální krize, periferizující jak kulturu, tak samu vědu a degradující i úroveň univerzitního studia.

Z. Z. Stránský

Muzeologie

Původní funkčnost výtvaru jako hlavní znak sbírkového předmětu

Posílám příspěvek do rubriky Diskusní fórum, která by umožnila výměnu názorů o zlepšení muzejní práce se sbírkami i návštěvníky. V obou těchto směrech je potenciál muzeí využíván jen zčásti. A není to zaviněno jen nedostatkem peněz na platy a vybavení muzeí, ale hlavně tím, že muzejníci nejsou pro práci muzeí s novými nároky pro blízkou budoucnost vybavení. A mám obavy, že nejsou ani osobně zainteresováni na nápravu neúplné kvalifikace, v níž chybí muzeologické myšlení jako nezbytné vybavení pracovníků. Ani při znalosti a respektování všech úředních předpisů o správě sbírek s využitím výpočetní techniky se vliv muzeí na veřejnost podstatně nezlepší, pokud se muzejníci nenaučí muzeologicky myslet a podle toho zajišťovat správu i tvorbu sbírek, jakož i jejich efektivní využití v působení na veřejnost.

Byl bych rád, kdyby nově zřízená muzeologická komise věnovala pozornost i takovým klíčovým otázkám, jakou je povaha a podstata sbírkového předmětu, pracovního a vyjadřovacího prostředku muzea. Znalost toho bych přirovnal k násobilce dávné gramotnosti i dovednosti pracovat s novodobými informačními systémy, což je asi gramotnost současná.

Ve všech úvahách o muzejnictví postrádám určení původní působnosti a jeho zhodnocení. Má-li být jakýkoli výtvar sbírkovým předmětem s plnou využitelností pro vědu a výchovu, nemůžeme se spokojit jen jeho vnější jevovou stránkou, čili na holý výtvar bez průvodní dokumentace, která dokládá jeho pozici a význam v daném prostředí a způsobu života s muzeologickým zhodnocením jeho role v oblasti kulturní identity lokality či regionu. Pořád ještě pracují historická muzea s objekty podle norem uměleckoprůmyslového muzea: rozhodující je estetická hodnota výtvaru; muzeum zjistí jeho časové vročení a slohové zařazení. Vůbec historika v muzeu nezajímá to hlavní, co ten výtvar vřazuje do původního prostředí a způsobu života s určitou rolí, kterou máme doložit a muzealizačním zhodnocením obohatit tak, aby byl opravdu autentickým svědectvím toho, co bylo a jaké to bylo. Nespornou výhodou hmotného výtvaru je autentičnost jeho existence, čímž je předmět odlišen od všeho druhu záznamů o skutečnosti, podávané jen zprostředkovaně. Ale omezení jen na tvar a vnější vzhled nemůže postačit k plnění poslání muzea v rovině vědecké i výchovně vzdělávací, protože bez průvodní dokumentace je jeho svědectví o minulosti zredukované na minimum. Když nevíme a nemů-

žeme doložit funkčnost výtvaru v původním prostředí, čili dokázat jeho původní funkčnost údaji o tom, kdo, kde a jak ten výtvar používal, jak sloužil k uspokojování konkrétních potřeb v domácnosti, či hospodářství a jak se podílel na specifické identitě prostředí, nemáme možnost uplatnit jej jako svědectví v plném rozsahu a kvalitě působení na člověka v rovině racionální i emocionální. Vyvozuji z toho, že vlastně pracujeme s výtvaru povahy starožitnické, ale nikoli s plně hodnotnými doklady pro účely vědy i výchovy.

Na vině je absence muzeologického myšlení, neboť specialisté oborů v muzeích zastoupených, se během studia s hmotnými prameny k dějinám neseznámili, neboť výuka je ještě pořád – s výjimkou archeologie – orientována zredukovaně jen na prameny písemné a tištěné, což odpovídalo kdysi potřebám archivářů, ale ne muzejníků. Jestliže se historik během studia k přímému studiu a využití hmotných pramenů k dějinám vůbec nedostal, jak můžeme očekávat, že bude muzejním sbírkám a jejich pojetí jako pracovního a vyjadřovacího prostředku muzea rozumět a jak tu znalost uplatní v praxi, tj. v tvorbě sbírek jako specifické dokumentace minulosti, jakož i v prezentaci minulosti, podané využitím autentických hmotných dokladů, obohacených údaji o vzniku a fungování, se zhodnocením role v původním prostředí a významu pro doložení a prezentace původní skutečnosti, vyjádřené muzejní řečí, v níž se základní role muzejní předměty, doplňkovou zobrazovací prostředky pro vizuální komunikaci, mezi nimiž až na posledním místě a jen v míře naprosto nezbytné nesou informace, verbální prostředky, texty k objasnění relací a vazeb nezbytné.

Jako odstrašující příklad nepochopení muzejní komunikace uvádím jednu velkou výstavu, vytvořenou s velkým vynaložením energie i znalostí, ale s textovými prostředky jako základem. Byly uplatněny způsobem obvyklým pro vědecké publikace, takže šlo o encyklopedii tematickou, vylepenou na panely s názorninami, přičemž autentické výtvaru jako charakteristický prostředek muzejní komunikace tam byly v úloze třešničky na dortu. Třicetifádkové textové tabule, jež byly základním a nosným prostředkem, nikdo nečetl, protože číst vestoje je namáhavé, takže jen třířádkové texty se považují za vhodné a komunikačně funkční. Ale byly tam tabule s texty vysoko nad rovinu očí a naopak tabule s texty nížko u podlahy. Podle mě to byl doklad absence muzeologického myšlení a důvod malé účinnosti velké výstavy, jejíž absolvování vyžadovalo velký výdaj pozornosti a energie. Pro mě to byl odstrašující příklad nepochopení muzejního výstavního projevu! Protože autoři sice uplatnili své vědecké kvality, ale nemuzejním způsobem podání tematicky, jež při uplatnění muzeologických zásad prezentace témat mohla být mnohem účinnější při stejných, nebo ještě nižších nákladech, protože ty textové tabule tam byly plýtváním penězi i nadbytečným zaplněním ploch výstavních, zbytečně přeplněných nadbytečnými podněty pro vizuální komunikaci.

Jako konkrétní příklad nevyužití funkčnosti exponátu uvádím tuto osobní zkušenost z minulosti: navštívil jsem muzeum na Vysočině s oddílem uplatňujícím bohatství zbraní ve sbírkách. Ve velké vitrině byly vystaveny historické pušky i krásně zdobené lovecké zbraně. Mezi nimi byla i obyčejně vypadající flinta s identifikačním štítkem „německá puška armádní, typ RX“. Ptal jsem se průvodce – autora expozice – proč tam je v těch souvislostech a dozvěděl se, že jde o mimořádně významný historický doklad partyzánského hnutí, protože tu pušku uzmuli partyzáni německým vojákům a využili jí pak v boji proti okupantům. Uvádím to jako doklad, jak se projevuje funkčnost exponátů v původním využití, v tomto případě napřed okupační a pak odbojová. Kdyby tam byly připojeny údaje o tom, že s ní bojoval partyzán Jan Novák, který později jako hrdina padl, s jeho fotografií partyzánské skupiny, mohla ta puška sehrát v expozici významnou roli. Nebylo toho využito!

Tvoříme muzejní sbírku jako obraz působení skutečnosti, což znamená nejen vyskyt izolovaných jednotlivostí,

ale potřebu zachytit vazby a vztahy mezi jednotlivostmi, neboť až ty relace dávají věcem možnost plného uplatnění jejich svědectví o minulosti. Jak jsou celky výhodné pro pochopení té minulosti, prokazují muzea v přírodě, jež zpřístupňují celky, včetně jedinečných pocitů při pobytu v interiéru naprosto odlišném od panelákového bytu. Obliba a vysoká návštěvnost skanzenů to potvrzuje.

Analogicky se těší pozornosti návštěvníků i zámecké interiéry jako celky, prostorově specifikované, umožňující vedle vnímání jednotlivostí i prožití atmosféry, kterou ten celek navozuje a nabízí. Interiérové expozice vlastivědných muzeí nabízejí jednotlivosti bez vzájemných relací, což ochuzuje zásadně jejich působnost racionální a emocionální.

Preferujeme celky, tematické obrazy minulé skutečnosti, kde jsou vyjádřeny nejen podoby věcí jednotlivě, ale i jejich relace, vazby a vztahy, které nám umožní chápat tu minulost daleko účinněji než texty na výstavě uplatněné i výklady tištěné v průvodci, či proslovené ústně ke skupinám návštěvníků. Neumíme vytvářet z jednotlivostí celky a náš výstavní projev se podobá řeči zredukované na substantiva, izolovaně pojaté jako ve slovníku. Nevytváříme příběhy (story), které by zaujaly návštěvníka, aby se zdržel v muzeu delší dobu, potřebnou na pochopení a prožití programu, který byl promyšlen se znalostmi muzejní řeči a určen pro návštěvníky předvídaného druhu co do zájmu i výdrže vnímat vestoje program, což je mnohem namáhavější než pohodlné čtení románu či sledování detektivky v televizi. Myslet na návštěvníky, jimž je program určen, je základní požadavek muzejní profesionality a nabízí mnohem větší vlivy v oblasti kultivace a humanizace člověka než je dosavadní standard našich výstav. Ostatně mnohem víc připomínají prohlídku depozitáře než speciálně pojatý program pro vizuální komunikaci. Většina výstav je pohodlným přenesením nějaké kolekce z depozitáře do výstavního sálu, kde oprášené a opatřeny identifikačním štítkem o vědeckém zařazení do oborového systému mají uspokojit nároky publika čím dál víc preferujícího zajímavě podané příběhy, v nichž věci sehrály nějakou roli, jinou než kolekce výtvarů určitého druhu, vystaveného ve velkém množství jednotlivostí, jež unavují návštěvníka už při prvním pohledu při vstupu do výstavního sálu: příliš mnoho věcí stejného druhu, vystavené ve velkém množství jednotlivostí může zaujmout zainteresovaného sběratele či obdivovatele starožitností, ale běžného diváka jako návštěvníka muzea spíš odrazuje, než láká k prohlídce.

Doporučuji muzejníkům, aby sledovali chování návštěvníků ve výstavních sálech, aby si ověřili účinnost výstavy, kterou stvořili buď s osobním zaujetím, nebo jen z donucení uspořádat nějakou výstavu, aby muzeum nebylo poloutajeným hřbitovem starých věcí. Na mnoha těch výstavách je totiž poznat, že nebyly vytvářeny s opravdovým zaujetím obohatit zkušenost návštěvníků jedinečnými vyjadřovacími prostředky komunikačními – autentickými výtvaru přírody a člověka! Zdá se mi, že pozornost se orientuje jen na věci administrativně správné, které jsou samozřejmě důležité, ale netvoří celou náplň muzejní práce a tedy i zájmové oblasti pracovníků, kteří během studia nic o posláním muzei neslyšeli a vstupují do praxe s iluzí, že budou v muzeu jen bádát a výsledky publikovat, s pocitem, že místo v muzeu by bylo pro ně lepší místo v akademii věd s posláním ryze výzkumným.

Absence muzeologického myšlení postihuje muzeum negativně a redukuje i uspokojení z práce muzejníkům, pokud si uvědomují fakt, že profesní kvalifikace se nemůže omezit jen na znalosti jejich oboru. Ostatně pochopení funkčnosti všech výtvarů, vzniklých pro uspokojení nějaké lidské potřeby, je i pro vědeckovýzkumnou činnost nepostradatelné. Pokud se muzejníci nenaučí muzeologicky myslet, nic zásadního se v našem muzejnictví nezlepší: muzea jsou a budou taková, jací jsou muzejníci!

Josef Beneš

Personálie

Za panem ministrem Pavlem Dostálem

Po delším boji se zákeřnou nemocí, při které ještě stíhal pracovat, plánovat, rozdělovat úkoly i ceny. Naposledy ho někteří z Vás mohli vidět třeba právě při květnovém udílení cen Gloria Musaealis. Nechci opakovat nekrology a články, kterými se plnily noviny od pondělí do pátku posledních červencových dnů. Možná v době, kdy se Vám tohle číslo Věstníku dostane do ruky, budeme již mít ministra nového a čas (který sice „mořem je, ale přeče břehů má“ jak zpívá Bob Dylan) bude zvolna uhlazovat vzpomínky, které jsou ještě stále velmi živé. Bylo toho napsáno dost, o jeho statečnosti v boji s nemocí, o jeho smyslu pro humor, o jeho houževnatosti i zarputilosti. Pokud ale bylo něco, v čem převyšoval některé jiné ministry a politiky, tak to byla v něčem věci řešit. Nikdy jsem od něho neslyšel nebo nečetl na různých příležitostech k ministerským spisům pokyn typu „Zaďte to pod stůl“. Nikdy se nebál svým podřízeným sdělit, jaká je jeho představa řešení. A někdy i tak, že jste od

něho odcházeli s pocitem, že Vaše další cesta může směřovat jenom k blízké Vltavě bez valné chutě k návratu. Nehleděl na to, hlavně v posledních měsících, jestli je noc nebo neděle a pokud mohl, pracoval. Možná si uvědomoval blížící se odchod a dělal to proto, aby neodešel od plného stolu. Chtěl totiž, jak už jsem uvedl, věci řešit. Dovedl i říci děkuji, slůvko, které se na úřadech nenosí. Posouzení toho, jak se české muzejnictví posunulo za jeho působení v úřadu ministra nechám na Vás. Jen připomínám, že objem investic do muzejní infrastruktury byl v letech jeho ministrování nejvyšší ze všech polistopadových vlád.

Díky za vše dobré, co jste po české muzejnictví vykonal, pane ministře.

Pavel Jirásek
Ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

Dříve než v muzejních jsem se pohybovala v divadelních kruzích a tak jsem Pavla Dostála poprvé zaregistrovala v době, kdy ještě nikoho nemohlo napadnout, že někdy bude ministrem kultury: v sedmdesátých letech na divadelním festivalu Jiráskův Hronov, kde byly jeho zajímavé inscenace, které spolu s Richardem Pogodou připravil s olomouckým Amatérským studiem. Pamatuji Prince a chudáče (1974) a Festival (1976) a pamatuji také bouřlivé diskusní kluby, kde se v naprosté narvané třídě základní školy o těchto inscenacích hovořilo a Pavel Dostál se nedal, argumentoval, zdůvodňoval... Pak jednou, tuším, že v 80. letech, spolupracoval výjimečně na jedné inscenaci (už nevím které) s úpíckým divadelním souborem a já jsem byla členkou poroty, která k tomu představení hovořila na divadelní přehlídce v Havličkově Brodě. Tedy já jsem spíš z respektu mlčela, ale utkvěla mi příjemná atmosféra dialogu Pavla s Ivanem Vyskočillem (kterému říkal Ivánku a vykal mu). A pak už jsem vídala ministra kultury Pavla Dostála při zahá-

jení Jiráskových Hronovů, které se tradičně odehrává na schodech před divadlem. V loňském roce řekl, že už zahájí po tolikáté, že neví, co by řekl a tak jestli chce někdo z pléna zahájit místo něj, že může – bylo to trochu herecké gesto, protože měl v ruce připravenou knihu a chystal se z ní zřejmě na úvod cosi ocitovat. Jenže se z davu vyloupl vlasatý mladík, přistoupil k mikrofonu a prohlásil festival za zahájený. Okolostojící „papaláše“ to poněkud rozhodilo, ale Pavel Dostál to zvládl, protože byl formát.

Jako muzejnice jsem se s ním osobně setkala vlastně jen jednou: když byl před pár lety i s rodinou na polooficiální návštěvě v našem loutkářském muzeu. Tak jako při jeho vystupování v divadelních kruzích, tak i při této návštěvě jsem si uvědomovala, že byl jedním z mála politiků, kterého jeho působení ve vysoké politice negativně nepoznamenalo. Zůstal prostě nadále normálním člověkem.

Alena Exnarová,
Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Pavel Dostál byl jako ministr kultury naším nadřízeným, protože zřizovatelem Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici je Ministerstvo kultury. Netroufám si ani odhadnout, kolikrát byl u nás na návštěvě v době svého úřadování. Víím jen, že nás stejně jako jiné příspěvkové organizace svého resortu pozorně sledoval. Přesvědčil jsem se o tom vždy, když jsme se setkali. Byl prostě v obraze.

Pavel Dostál ale rád přijížděl do Strážnice, aby se zúčastnil Mezinárodního folklorního festivalu. Zásadně ovšem ne na jeho oficiální zahájení, které přenechával svému prvnímu náměstkovi Ing. Zdeňku Novákovi. Objevoval se vždy v sobotu ráno a odjížděl většinou až v pozdní večer. Rád si vychutnával neformální setkávání – s přáteli, známými i neznámými lidmi. Bylo mu jedno, zda se jedná o účinkující, návštěvníky každoroční či zcela nahodilé. Ve festivalové atmosféře se cítil jako ryba ve vodě. A jako divadelník sledoval se zájmem též scénické interpretace a prezentace lidových tradic. Ať už na pódii, tak třeba ve dvorech Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Nevynechal ani nejruznější zákoutí zámeckého parku.

Letos na festivalu chyběl. Domluvili jsme se s PhDr. Ivo Frolcem, předsedou Programové rady festivalu a ředitelem Slováckého muzea v Uherském Hradišti, a poslali

mu SMS, kde jsme mu napsali, že je nám líto, že není s námi, že nám chybí a že mu držíme palce. Během pár minut přišla odpověď, která stojí za to ocitovat přesně, protože ukazuje vnitřní sílu Pavla Dostála:

„Zdravím z ozařování. Ať na váš festival svítí sluníčko nejmíň tak, jak na mě tady září urychlovač částic. Obě záření jsou ku prospěchu. A to je důležité. Pozdravujte. Držím palce. Pavel Dostál.“

Pavel Dostál byl mým kamarádem, ale nebylo to tak vždy. Poznal jsem ho až po listopadu a jeho socialistické postoje mi připadaly mnohdy směšné asi tak, jako mé pravicové úderky připadaly směšné a nebezpečné Pavlu Dostálovi. Hádali jsme se o to jak před televizními kamerami, tak v tisku.

Pavel patřil k těm vzácným lidem, kteří se dovedou hádat a nepropadají do nenávisti. To u nás umí málokdo. Mít jiný názor znamená v českém millieu být nenáviděn. Když zjistil, v jakém tragickém stavu je Národní galerie (byla zadlužena několika set miliónovými částkami a téměř nic nefungovalo), vzpomněl si na mě. Oceňoval mé působení na Akademii výtvarných umění v Praze, kde jsem provedl zásadní reformy, které nikde jinde neproběhly. Právě při mém následném působení v roli generálního ředitele Národní galerie v Praze jsme se s Pavlem sblížili tak, že se z nás stali kumpáni, kteří chodili ráno v 6 hodin (tzn. před pracovní dobou) plavat do bazénu, péct se v sauně, kde jsme řešili – a dokonce vyřešili – spousty problémů. Pavel byl výbušný a uměli jsme se i pohádat, ale byla to hádka kamarádů. Věděli jsme, že hledáme nějaké řešení. Šlo nám oběma o věc.

Je takřka nemožné najít ještě něco, co o Pavlu Dostálovi, charismatickém divadelníkovi, novináři, poslanci a ministru kultury ve čtyřech vládách ještě nebylo napsáno a řečeno. Přesto se ve třech drobných zastaveních o to pokusím.

Když Pavel Dostál přišel v roce 1998 na ministerstvo, měli jsme v hrubých rysech rozpracovaný program „Rehabilitace památníků bojů za svobodu, nezávislost a demokracii“. Mnoho jsme si od něj neslibovali, protože devadesátá léta nějak nepřála „monumentální“ historii a už vůbec ne tomu, aby se o ní nějak staral stát. A tak chátral památník na vrchu Vítkově, v Památníku Lidice, který byl ve správě obce, stačily síly sotva tak na nezbytné posekání trávy v areálu a naprostá bezradnost provázela úvahy kolem památníku ostravské operace v Hrabyni. Jen nesměle se mluvilo o tom, že by se daly ještě pro budoucnost zachránit zbytky jediného dochovaného tábora nucených prací z komunistické éry „Vojna“ u Příbrami a že by stálo zato připomenout památku druhého československého prezidenta Edvarda Beneše v Sezimově Ústí. Bez většího očekávání jsme s návrhem programu přišli za novým panem ministrem. Seznámil se s ním, živě jej komentoval, už za několik dní jsme spolu jeli prohlédnout si památník na Vítkově – a dal pokyn návrh dopracovat a předložit jej ke schválení vládě. To nejdůležitější bylo ale to, že nebylo třeba předkládat argumenty o významu rehabilitace památníků, které jsme měli připravené. Pan ministr okamžitě pochopil ten obrovský dluh, který měla Česká republika ke svým občanům, kteří riskovali a často i obětovali životy v dobách vzepětí a pádů na cestě ke svobodě a demokracii. Přijal program za svůj a celou vahou své osobnosti se za něj postavil, po celou dobu jeho naplňování jej osobně sledoval a nakonec se i dočkal prvních výsledků. Nelíčenou radost měl z toho, jak se doslova před očima měnil Památník Lidice, osobně dojednal rekonstrukci pracovny a ložnice v Benešově vile v Sezimově Ústí s Úřadem vlády, obhajoval pokračování programu při několika dalších jednáních vlády. Na přístupu

Člověku nezbyvá než se s úctou poklonit a přát si stejnou sílu i pro svůj život. Život, který si Pavel Dostál uměl vychutnat a žít. A takového si jej budeme pamatovat a takto na něj budeme vzpomínat. V dobrém.

Jan Krist

ředitel Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici

Pavel Dostál byl báječný v tom, že političtí oponenti nepřestávali být jeho přáteli. Byl to asi jediný sociální demokrat, který se důvěrně stýkal se zarytými pravičáky, i když dovedl zcela otevřeně a vehementně proti jejich názorům protestovat.

Jednou jsme se potkali na nějakém rautu, kde jsme seděli u stolu a báječně se bavili, chechtali a blbli, jako dva kámoši, co mají radost, že se vidí. Naproti nám spal na židli zmožený senátor. Ten se naším smíchem probudil, podíval se na nás a s něžným úsměvem pronesl: „Svět je krásnej, když vidím, jak se levice s pravicí bratří“.

Co se týká Pavlova ministrování, myslím, že každý se musí sklonit před jeho obrovskou pílí, kterou někdy nahrazoval nedostatek strukturálních změn a pro kterou si získal respekt i u lidí, kteří s některými jeho rozhodnutími nesohlasili.

Chci tuto glosu uzavřít konstatováním, že Pavel Dostál byl zcela normální. Zcela normální. To mi připadá v našem světě jako největší vyznamenání.

Milan Knížák,

Národní galerie v Praze

Pavla Dostála k tomuto programu, jednoznačně zaměřeného na zachování paměti národa, lze dokumentovat ošidnost hodnocení jeho činnosti na ministerstvu z pera některých novinářů, v němž je prezentován pouze jako příznivec divadla a dalšího „živého umění“.

Druhé zastavení je osobní. Často jsem připravoval Pavlu Dostálovi podklady k jeho projevům při různých příležitostech, týkajících se nejen oblasti působnosti odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií. Byla to zajímavá spolupráce, pan ministr dokázal jasně říct, co si přeje do podkladů uvést, i mně sem tam, podobně jako ostatním podřízeným, dokázal v průběhu let sdělit svou nespokojenost s odvedenou prací, což bývá normální. Pavel Dostál ale také neváhal, třeba už z auta, když se vracel z akce, na niž hovořil, zavolat a s upřímností sobě vlastní za dodané podklady poděkovat. Stejně jako neváhal připojit poděkování třeba na úřední spis, byl-li s vyřízením mimořádně spokojen. To už tak zcela normální není a vždy jsem si toho velmi vážil.

Třetí zastavení bylo, bohužel, poslední. Mezi 17. a 28. květnem letošního roku jsem s Pavlem Dostálem

absolvoval čtyři náročné akce. V úterý 17. května předával v Pantheonu Národního muzea ceny Gloria musaealis, o den později zahajoval otevření rekonstruovaného tábora „Vojna“ u Příbrami, opět o den později hovořil na slavnostním setkání k 80. výročí založení Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a v neděli 28. května vystoupil při otevření Památníku dr. Edvarda Beneše v Sezimově Ústí. Tábor „Vojna“ bičoval studený déšť, teplota se pohybovala kolem šesti stupňů a zdoluhavé slavnostní otevření

se konalo pod širým nebem. V Národním muzeu pan ministr nejen předal ceny, ale přišel o něco dříve a po skončení aktu se ještě chvíli zdržel a diskutoval s přítomnými. V Rožnově strávil celé dopoledne a v Sezimově Ústí zase celé odpoledne na aktu opět převážně konaným pod širým nebem a teplota se pro změnu šplhala ke třicítce.

V té době už každý viděl, že ten boj s tou „sviňou“, jak Pavel Dostál nazýval svou nemoc, musí být strašně vyčerpávající. Nikoho by proto nepřekvapilo, kdyby se žádné

z těch akcí neúčastnil, ostatně ceny ministra kultury Gloria musaealis se předávaly už potřetí, ale poprvé je pan ministr předával osobně až letos. Nemusel se zúčastnit – ale chtěl! Vždyť šlo o otevření dvou památníků, dílčí završení „jeho“ programu a možná, že v Národním muzeu a v Rožnově chtěl i muzeím vynahradiť to, že byl při podobných příležitostech vidán po dobu svého ministrování přece jen více v divadelních či koncertních sálech. Kdo ví? Myslím si ale, že téměř až k sebeobětování vedlo Pavla

Dostála to, že měl svou práci ministra rád a pomáhala mu alespoň na chvíli zapomenout na jeho úděl. A právě tou „radostí z ministrování“ se Pavel Dostál lišil od všech svých předchůdců a jsem přesvědčen, že právě z ní pramenilo mnohé z toho, co pro českou kulturu udělal.

Čest jeho památce!

Jiří Žalman,
odbor ochrany movitého
kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

Volná místa

Regionální technické muzeum o. p. s.

hledá pro unikátní projekt vybudování regionálního
technického muzea v Plzni
vhodného kandidáta na pozici

ředitel muzea

Hlavní náplní v této pozici bude:

- realizace výstavby (rekonstrukce) budovy muzea
- příprava a realizace expozice
- vytvoření a později řízení týmu zaměstnanců muzea
- zodpovědnost za hospodaření muzea

Požadujeme:

- VŠ vzdělání
- praxe v řízení kolektivu zaměstnanců
- manažerské schopnosti
- ekonomické znalosti
- znalost AJ
- znalost práce na PC
- komunikativní a dynamická osobnost
- bezúhonnost, důslednost a profesionální vystupování
- silný vztah k historii

Strukturovaný životopis spolu se žádostí o zařazení do výběrového řízení zašlete na adresu:

Regionální technické muzeum o. p. s., Ing. Jana Borowiecka
Tylova 1/57, 316 00 Plzeň, e-mail: rtm@skoda.cz

Krajské muzeum Cheb

přijme do trvalého pracovního poměru
archeologa – středověkáře

Nástup možný od 1. ledna 2006.

Informace: PhDr. Eva Dittertová, tel: 602 490 314, e-mail:
dittertova@muzeumcheb.cz

Výzva k podávání projektů na rok 2006

v rámci Programu Evropské unie CULTURE 2000

Na internetových stránkách www.npu.cz/html/culture2000heritage/ naleznete podrobné informace o vyhlášené výzvě k podávání projektů na rok 2006 v rámci programu Culture 2000 pro oblast kulturního dědictví, která obsahuje základní body specifikace.

Uzávěrka pro předkládání projektů je **17. října 2005** pro jednoleté projekty a **28. října 2005** pro víceleté projekty a projekty spolupráce ve třetích zemích.

Veškeré bližší informace a návod ke stažení přihlášek naleznete na internetu, stejně jako kontakty na zainteresované instituce. Přihláška se stanoveným počtem kopií a příloh se zasílá přímo na adresu Evropské komise do Bruselu, uvedenou ve výzvě.

Evropská komise v rámci Culture 2000 rovněž vyhlásila možnost předkládání projektů European Heritage Laboratories (Evropské laboratoře kulturního dědictví) pro oblast konzervace, restaurování a podpory památek výjimečného a evropského významu. Subjekt předkládající projekt musí oslovit širokou veřejnost a přispět k rozvoji a rozšiřování inovativních metod a technik na evropské úrovni. Projekt se předkládá nejpozději do **28. října 2005** prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky v Bruselu, je však třeba ho v předstihu několika týdnů předložit na Ministerstvo kultury České republiky.

Eva Lukášová

**Chcete se vyjádřit k problémům, které
současná muzeologie řeší?
Můžete!**

Na webových stránkách Katedry Unesco
www.phil.muni.cz/unesco je nově zřízeno
diskusní fórum.

Co mají společného dnešní muzea a školy?

Partnerství mezi muzeem a školou jako nástroj obnovy ducha místního společenství

(listopad 2005 — duben 2006)

Asistenční program pořádaný ve spolupráci s Centrem muzejní pedagogiky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, podpořený velvyslanectvím Spojených států amerických, a navazující na výsledky programu Brána muzea otevřená

Vzdělávací obsah tréninků:

Účastníci programu se v jeho průběhu :

- naučí, jak využívat místních zdrojů v oblasti kulturně historického dědictví pro vytvoření komunitního projektu;
- seznámí s typy komunitních projektů vhodných pro partnerskou spolupráci mezi muzeem a školou a metodikou jejich tvorby;
- vytvoří rámcové strategie partnerské spolupráce mezi oběma institucemi;
- seznámí s možností začlenění projektu do struktury školního vzdělávacího programu a do osnov zvolených předmětů;
- seznámí s možností začlenění projektu do činnosti muzea pro veřejnost;
- naučí začlenit vzdělávací obsah projektu do struktury osnov;
- naučí zpracovat portfolio projektu pro potřeby evaluace.

Uzávěrka přihlášek do 30. září 2005.

Podrobnější informace:

Mgr. Vladimíra Sehnalíková
Centrum muzejní pedagogiky UPM v Praze
Ulice 17. listopadu 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 251 093 295 / 297

E-mail: education@upm.cz

Praha, Česká republika
8.-10. listopadu 2005
Pantheon a přednáškový sál Národního muzea,
Václavské náměstí 68, Praha 1

Mezinárodní muzeologická konference: Muzeum a změna II. / The Museum and Change II.

Tématické bloky

I. Management změny Jaké jsou hlavní zátěže v činnosti moderního muzea? Máme hrát tak mnoho rolí, abychom ospravedlnili naše financování z veřejných prostředků? Nemůže nás to svést z cesty k naplňování „původních“ cílů? Jaké napětí přináší tyto zátěže a jak se s nimi máme vyrovnávat? Jsou tyto zátěže obvyklé z celosvětového hlediska? Jaké dovednosti jsou nezbytné k tomu, abychom obstáli vůči výzvě kontinuální změny a jak máme zajistit, abychom je měli? Jaká by měla být samotná struktura muzea a jak se má chovat, aby byla schopna úspěšně zvládnout změnu?

II. Role národních profesních organizací muzeí Jak profesní organizace ovlivňují chod muzejnictví (v rámci jednotlivého státu i z mezinárodního hlediska)? V jakých oblastech působí? V jakých oblastech by neměly působit? Jak probíhá jejich spolupráce se zřizovateli muzeí, státní a veřejnou správou? Jak spolupracují se soukromým sektorem? Jak se mění smysl existence těchto organizací? Jak ovlivňují chápání smyslu a cílů muzeí vůči veřejnosti?

III. Dobrovolníci a muzea Jaká je role dobrovolníka v muzeu? Jaké jsou profesní a etické požadavky na vztahy mezi muzejním pracovníkem a dobrovolným spolupracovníkem? Jak mohou dobrovolníci ovlivňovat image muzea? Může být dobrovolník „vyslancem“ muzea?

IV. Mobilita sbírek Nakolik může muzeum setrvat v měnící se společnosti uzavřeno se svými sbírkami pouze do svých zdí? Existují snad možnosti, jak vytvořit nové výstavní prostory, případně nové netradiční nástroje vystavování muzejních sbírek? Lze využít existující infrastrukturu městských aglomerací pro zvýšení kreativity muzejních institucí? Nakolik jsou na této cestě instituce ochotny a schopny překonávat hranice mezi sebou? Je mobilita sbírek pouze obvyklá výměna výstav? Jak zajistit bezpečnost sbírek, vydají-li se na cestu? Je naše dosavadní praxe dostatečná? Jsme připraveni na evropskou spolupráci?

V. Muzea ve virtuálním prostoru Můžeme v digitalizaci kulturního dědictví nacházet nové možnosti jeho interpretace? Nebo jsou informačními technologiemi šířené informace pouze vysoce účinným marketingovým nástrojem, sloužícím k vyšší informovanosti o reálně existujících kulturních statcích? Otevírá-li se budoucím generacím možnost téměř neomezeného přístupu k informacím o minulosti, ale také současnosti života člověka a společnosti, jejich etických, estetických a sociálních požadavcích, či vyjádřeních - jak potom ovlivňuje digitalizace sbírek poslání muzea? Jak se digitalizace promítá do roviny etiky muzejní práce? Může digitální záznam nahradit reálný sbírkový předmět? A může digitalizovaný záznam zprostředkovat reálnou zkušenost? Jaké je místo virtuální reality v muzejní práci?

Způsob přihlášení

I. cirkulář (od 10. června do 20. září 2005)

II. cirkulář (od 20. září do 20. října 2005)

Registrační formuláře budou muzeím zaslány poštou, na vyžádání mohou být zaslány i e-mailem.

On-line formulář je umístěn na adrese www.cz-museums.cz.

Sekretariát konference Asociace muzeí a galerií ČR, Jindřišská 901/5, II. schodiště, 110 00 Praha 1 – Nové Město
tel. +420 224 210 037-9, fax +420 224 210 047, e-mail: amg@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>

Sbírka prodloužena!!!
do 31. října 2005

MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ 2005

Veřejná sbírka na podporu
Muzea námořní archeologie v Galle,
Srí Lanka, jehož budova byla
zničena vlnou tsunami 26. 12. 2004.

Pořadatelé:

Český výbor ICOM, Asociace muzeí
a galerií ČR, Český komitét Modrého
štitu ve spolupráci s Člověkem v tísní -
společnost při ČT, o.p.s.

VSTUPENKA PRO
ASII

Sbírka je povolena Magistrátem hlavního města Prahy. Minimální cena pohlednice je 20 Kč, přičemž minimálně 10 Kč z prodeje každé pohlednice bude zasláno na konto SOS Srí Lanka společnosti Člověk v tísní - společnost při ČT, o.p.s.